

ŠIANDIEN
IR RYTOJ

ŽENEVOJE nusiginklavimo konferencijoje vienu metu buvo pasiektas susitarimas, kuris abiem didiesiems pridarė nemažai rūpesčių.

Kilo net lenktyniavimas, kas pirmasis anuliuos tą susitarimą, kuriuo buvo pasmerkiama karo propaganda...

Ar tai reiškia, kad didžiųjų atstovai Dean ir Zorin konferencijoje perviršijo gautas instrukcijas?

Juokiamasi, kad Washingtonas ir Maskva net nežinojo, ką jų atstovai tarėsi. Visų didžiausiam nustebinimui buvo sužinota, kad juodu susitarė neutraliesiems pritariant, pasmerkti propagandą, kuri drąsintų karus ir galėtų pakenkti taikai.

WASHINGTONE ekspertai susiėmė už galvos.

Kaip bus su konstitucija ir spaudos laisve? Argi galima bus uždrausti laikraščiuose spausdinti bet kokią pasisakymą prieš komunizmą, nes tai būtų traktuojama kaip karo propaganda?

Kennedy įspėjo Deaną: "Išsinarpliokite iš tos bėdos, kurioi įkliuvote."

Laimė, Chruščiovas asmeniškai perskaitė susitarimo tekstą, kuris buvo priešingas komunistinei doktrinai, pripažįstantis "išlaisvinimo karus". Pagaliau, kaip bus su Pekinu, kuris sako, kad socialistinės valstybės turinčios padrausinti bet kokius karus.

Toks susitarimas visai nesiderino su komunistų linija, tad Zorinas gavo telegramą iš Kremliu anuliuoti susitarimą.

Kitą dieną jis pasikėlęs posėdy pareiškė, kad susitarimas nepilnas, nes dar reikėtų įtraukti nutarimą pasmerkti tuos, kurie sako jog negalima pasitikėti sovietų gera valia... Ir kol to nepadaryta susitarimas negalioja.

Washingtonė iš karto visi lengviau atsiduso...

CHRUŠČIOVAS neseniai besilankantiems Maskvoje UNESCO atstovams pareiškė:

- Mes paversime Sibirą rojumi. Čia jau padarytas milžiniškas progresas. Pavyzdžiui, šiaurės Sibiro gyventojai prieš sovietų socializmą dažnai buvo priversti iš bado valgyti žvakes!...

- Tikėkime, - atsakė vienas atstovų, - kad dabar jie nepriversti atsisakyti nuo šviesos.

ŽINIOS IS VISO PASAULIO

• Neramumai Kuboje pasireiškia pavieniams partizanų būriams pasirodant tai viename, tai kitame mieste. Neramu ir kai kuriuose kariuomenės daliniuose. Pabėgėliai praneša apie Castro kariuomenės judėjimus ir — jos nuostolius. Spėjama, kad Kuboje susidariusi žmonėse nuomonė, jog karas ne už kalnų ir nuotaikos teikia pagrindą galvoti apie egzistuojančių psichologinį klimatą... kažkas artėja.

• Apie didesnio pobūdžio riaušės žinios ateina iš Raud. Kinijos. Minioms užpuolus ryžių sandėlius Cantone, policija turėjo šaudyti į išbadėjusią masę. Gi birželio 2 d. dar didesnės riaušės kilo, žmonėms negaunant nusipirkti traukinio bilietų — kelionei į pasienį, prie Hong Kongo. 10,000 žmonių kovėsi su policija. Anot pabėgėlių, iš bado nemiršta tie, kurie pajėgia dar nusipirkti maisto juodojoje rinkoje.

• Susitarimas Laose atidaro kelius komunistų treniruotiems infiltratoriams

Nr. 71

Birželis-June 20, 1962

Cleveland, Ohio

Artėjančių rinkimų reikšmė

PER ŠIŲ METŲ LAPKRIČIO MĖNESIO RINKIMUS TURĖTŲ IŠRYŠKĖTI BŪSIMIEJI RESPUBLIKONŲ PARTIJOS KANDIDATAI I PREZIDENTUS IR JU PROGRAMA. — VILTYŠ. KAD UŽSIENIŲ POLITIKOS PAKĖITIMAS BŪTŲ SVARBIAUSIU ŠOKIU ŠIUO METU YRA UŽTEMDYTAS ROPESČIAIS DĖL GYVENIMO ATEITIES.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Nors daugelis amerikiečių vis dar kratosi tos minties, tačiau iš tikro JAV po antrojo did. karo atiteko pareiga vadovauti visam pasauliui, kartu ir atsakomybė už jo gerovę. Tiesa, amerikiečiai sudaro vos 8% viso pasaulio gyventojų. Kitaip sakant prieš vieną amerikietį stovi 15 kitų tautybių žmonių, kurių dauguma dėl vienos ar kitos priežasties amerikiečių nemėgsta. Pagal Fortune žurnalo apklausinėjimą, iš 60,000 JAV studentų, dirbančių užsieniečių 30,000 neturi ne tik jokios simpatijos juos mokinančiam kraštui, bet stačiai jo nekenčia. Tačiau iš kitos pusės, likęs pasaulis toli gražu nėra vieningas, o JAV savo rankose turi tiek galios, kad ji daugelį atvejų gali padiktuoti savo valią ne tik savo, bet ir likusio pasaulio gerovei. Juk jeigu F. D. Rooseveltas būtų kitaip elgęsis, jei H.S. Trumanas būtų supratęs jo turimo atominės bombos monopolio vienkartinę galimybę, pasaulis šiandien greičiausiai atrodytų kitaip. Už tai labai svarbu, kas atsisotų tos didžiausios pasaulio galybės priešakyje. Žinia, ir nauja administracija negali per naktį pakeisti visą politiką. JAV valdžiai tariant yra per didelis laivas, kad ji galima būtų staiga pasukti, tačiau naujas kapitonas visados gali įsakyti paimti kitą kursą.

Už tat artėjantieji šio rudens rinkimai yra visame pasaulyje sekami dideliu susidomėjimu, nes jie parodys rinkimų nuotaikas ir politikų tendencijas. Nors prezidentas bus renkamas tik 1964 metais, tačiau šį rudenį turės išaiškėti respublikonų kandidatai 1964 ir 1968 metų rinkimams.

Jei buvęs vice-prizidentas R. Nixon laimės Californijos gubernatoriaus vietą, tai būtų respublikonų partijos pažangaus (liberalinio) sparno laimėjimas ir respublikonų partijos kandidatai prezidentus turėtų būti Nelson

A. Rockefelleris, jei jis laimės, kaip tikimasi New Yorko gubernatoriaus vietą, George Romney - buvęs American Motors prezidentas ir naujokas politikoje, jei jam pasisektų laimėti Michigano gubernatoriaus postą, arba pats Richard Nixonas.

NIXON

Jei Nixonas nebūtų išrinktas Californijos gubernatorium, jo politinė karjera būtų baigta. Kad būtų išrinktu Nixon turi gauti ne tik visus respublikonų balsus, bet dar 20% iš demokratų tarpo. Labai galimas daktas, kad konservatyvūs respublikonai neis rinkti Nixono, nes to pralaimėjimas kartu būtų smūgis visam liberaliam partijos sparnui ir tada pakiltų Arizonos senatoriaus Barry Goldwaterio šansai.

Romney turi šansų nutraukti 14 metų demokratų valdymą Michigane, nes valdžia reikalinga permainos, o pats Romney yra šviežia ir gana patraukli figūra. Jo šansai būti po to kandidatui į JAV prezidentus, Nixonui pralaimėjus galėtų būti gana geri, nes jis politiniai stovi viduryje tarp libe-

tiktas komunistų ginklų sandėlys, gi Laose jau veikia radijo stotis "Thai liaudies balsas"...

• Sekretorius Dean Rusk išvyko į Vak. Europą tartis su de Gaulle ir kitomis NATO valstybių vyriausybėmis. Išvykdamas, D. Rusk pabrėžė, kad tarp sąjungininkų nesą pagrinduose nesutarimų. Bet yra detalių, dėl kurių verta pasikeisti nuomonėmis.

• Kanados rinkimuose laimėtoju eina Diefenbakerio konservatoriai, įkandin liberalų opozicija, gi kairioji naujoji demokratų partija toli atsiliekant.

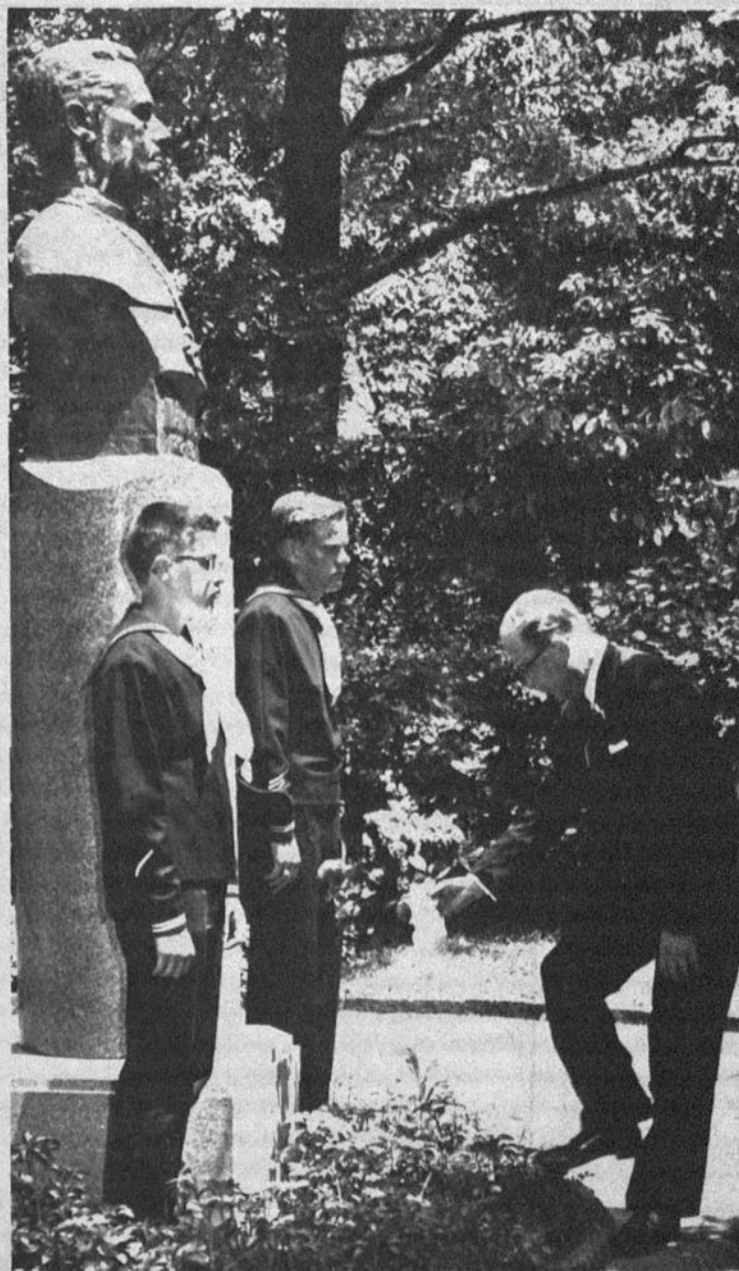
ralo Rockefellerio ir konservatyvaus Godwaterio.

Rockefelleris, atrodo, bus perrinktas New Yorko gubernatorium ir tuo pačiu užims pirmą vietą kandidatų tarpe, nors dėl to nuomonės skiriasi. TIME jį pereitą savaitę pristatė kaip tikrą respublikonų kandidatą, bet kolumnistas George E. Sokolsky teigia, kad Rockefellerio žvaigždė blėsta.

Tuo tarpu kai Rockefelleris atstovautų daugiau liberalinį, pažangų sparną, Nixonas, kad laimėjus Californijos gubernatoriaus postą turėtų įieškoti glaudesnių ryšių su konservatyviais elementais. Rockefellerio pažiūrų daugeliu atvejų mažai ko skiriasi nuo prezidento Kennedy. Tenka tačiau pabrėžti, kad nei Rockefelleris, nei Nixonas negali tikėtis laimėti 1964 metais. Jų kova prieš Kennedy būtų daugiau dirvos rengimas 1968 metų rinkimams, už tat abu jie į kandidatus šiuo metu per daug nesiveržia.

Per 1962 m. lapkričio mėn. išryškėjus būsimiems respublikonų vadams, partija turės paruošti rimtą programą 1964 ir net 1968 m.m. rinkimams. Prezidento Kennedy duona nėra lengva. Dažnai jis turi daryti sprendimus, kuriuos padiktuoja ne jo paties noras, bet per paskutinius trisdešimt metų padarytos jo pirmataklų klaidos. Politiniai jis turi už jas atsakyti. Yra šiek tiek, bet ne daug vilties kad respublikonai galėtų išeiti į rinkimus su nauja pažūra į JAV politiką. ("Kodėl ne pergale?"), bet tai priklausys nuo dešiniojo respublikonų partijos svorio.

Greičiausiai tačiau, sprendžiant iš nūdienių nuotaikų, rinkimuose nulems vidaus politiniai, ypač ūkiniai motyvai. Daug kas priklausys nuo Kennedy sprendimų sėkmingumo, siekiant atkurti ūkinį gyvenimą. Dabar vis daugiau ir daugiau jam bandoma užmesti atsakomybę už vertybės popierių kritimą, nors jau prieš du metus tarptautinio valiutos fondo direktorius Per Jacobson įspėjo Jungtinių Tautų Ūkinę ir Socialinę Tarybą, kad pokarinis infliacijos (pinigų vertės kritimo) periodas baigiasi, ir vienas iš svarbiausių žmonių uždavinių "yra išmokyti kaip gyventi be infliacijos". Dar anksčiau buvęs Eisenhowerio Iždo Sekretorius George Humphrey įspėjo, kad karo ir pokario laikotarpis, kada galima buvo gaminti nekvaršinant sau galvą kaip gaminius parduoti, baigiasi. Tie įspėjimai buvo teisūs. Kai po poros metų visi tuo įsitikino, nenormaliai aukštai pakilusios vertybės popierių kainos turėjo kristi. Dėl to Kennedy nėra kaltas, tačiau, žinoma, politikai nebūtų politikai, jei dėlto nerodytų pirštų į dabartinį prezidentą.

Praeitą sekmadienį, birželio 17 d. ALT Clevelando skyrius suruošė Tragingųjų Birželio įvykių minėjimą, kuriame pagrindinę kalbą pasakė VLKio pirmininkas dr. A. Trimakas. Nuotraukoje dr. A. Trimakas deda gėlių puokštę kultūriniam darželyje prie Maironio paminklo. Kairėje Lietuvos budžių garbės sargyba: Mainelis ir Pautienius. V. Plidžinsko nuotrauka

DAR YRA KETVIRTOJI JĖGA...

Su savo idėjomis ir pasekėjais, kuris Prancūziją ir visą Europą nori padaryti vėl galingą yragen, de Gaulle.

Vakary Europa dar niekuomet neturėjo tokio aukšto gyvenimo lygio, kaip dabar, todėl laikui bėgant, Europa vis mažiau ir mažiau pradeda skaitytis su Amerika. Jau dabar visi jaučia, kad prezidento de Gaulle autoritetas Europoje didėja.

Kremliu valdovai Europos sąjungininkus nori suskaldyti, bet tas jiems nesiseka.

Svarbiausias de Gaulle tikslas yra: atsikratyti JAV ir Anglijos diktavimo ir atgauti lygų balsą Europoje. Nors Anglija ir prašo būti priimta į Bendrą Europos Rinką, bet prez. de Gaulle galvoja, kad ji visuomet kryps JAV pusėn, todėl reikalinga trečioji galinga jėga Europoje, kurią jis organizuoja.

Artimiausiu ir patikimiausiu de Gaulle sąjungininku yra Vak. Vokietija. Adenaueris bijo, kad Vokietijos interesus (Berlyną ir Vokietijos sąjungimą JAV ir Anglija gali išparduoti Sov. Sąjungai, todėl jis vis daugiau ir daugiau stovi už de Gaulle politiką. Nors menkia, bet tą politiką remia Italija, Belgija, Olandija ir Luxemburgas.

Prancūzija, Vak. Vokietija ir Italija, tvirtoje sąjungoje, gali sudaryti rimtą jėgą, su kuria JAV ir Anglija negali nesiskaijyti. De Gaulle idėjos labai plačios ir toli siekiančios. Šiaurės Atlanto pakto organizacijoje jis nori turėti veto teisę. Tas reišks, kad jei JAV ir Anglija, kaip visuomet, pagal Chruščiovo norą, panorės vesti su Sov. Sąjunga derības, tai de Gaulle, sąjungininkų (Italijos ir V. Vokietijos) įgalios, galėtų pasakyti "ne".

De Gaulle ir Kennedžio nuomonės nesutinka dėl apsiginklavimo atominiais ginklais. Prancūzija niekuomet nebuvo pakviesta į atominį "klubą". Ženevos konferencijoje sovietinis atstovas pareiškė, kad be Prancūzijos sutikimo negalima sustabdyti atominiais ginklais ginklavimosi ir panaikinti atom. ginklų arsenalus. Savo 7 metų plane de Gaulle numato padidinti atominų ginklų arsenalą, kuris kainuotų 8 milijonus dolerių. Artas JAV prezidentui prie širdies ar ne, bet de Gaulle sako: jei Vak. Europa būtų užpulta, tai ir dabar atominiais ginklais jis sulaukytų Sov. Sąjungos puolimą.

Tas reikštų, kad atominį karą galėtų vesti ir Prancūzija. Todėl su de Gaulle JAV, Anglijos

ir ypač Kremliu ponai privalety skaitytis rimtai.

Apie Jungtines Europos Valsybes de Gaulle galvoja, kad dar kiek laiko praeis, nes dar per dideli nuomonių skirtumai valstybių, kurios įeina į Bendrą Rinką.

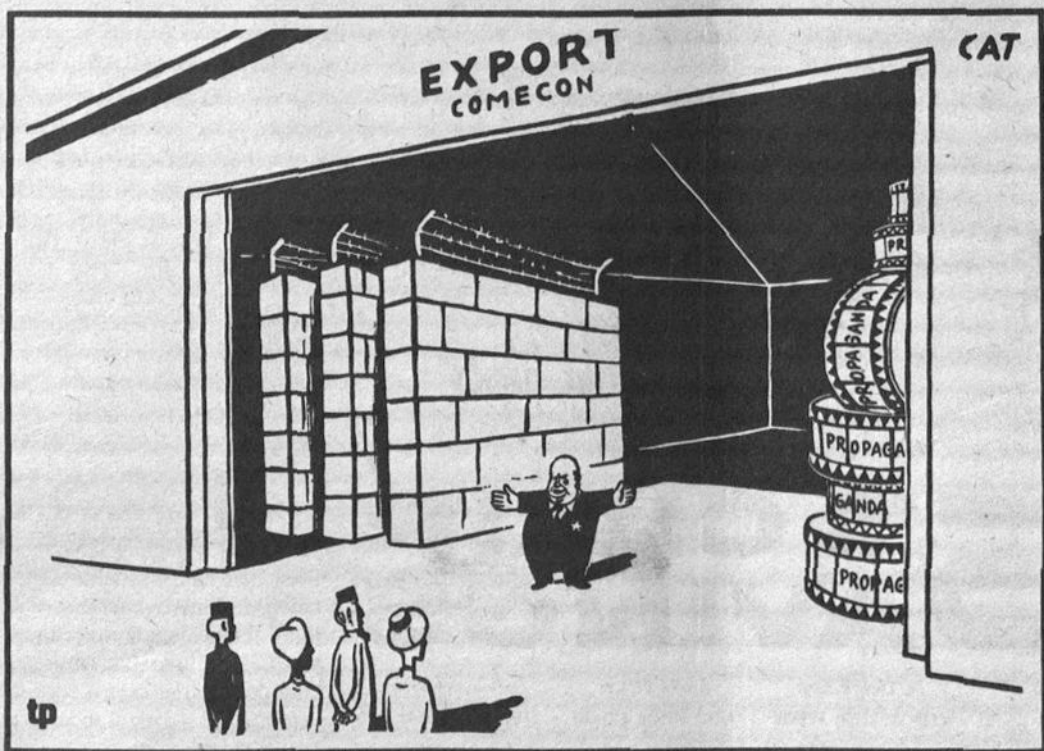
Prez. Kennedy yra priešingas trečiosios jėgos organizavimui, manydamas, kad gen. de Gaulle tuom susilpnina NATO.

Nors pramonės srityje Vak. Europa yra tvirtesnė už komunistinį bloką, bet be JAV karinės paramos dabar dar negalėtų nuveikti Sov. Sąjungą. Prez. Kennedy pareiškė, kad Vakary Europos gynyba remiasi NATO, kurios įeina JAV ir Kanada ir kur tos organizacijos susismulkinimo neįvyks.

Komunistų ekspansijos ir Vakary nuolaidų ribos dar nesimato. Komunistinį bloką atstovauja Maskva - N. Chruščiovas, kuris 1961 m. partijos kongrese ciniškai paskeibė savo tikslus ir taktiką, t.y. kad Vakary nuosmūkis ir visame pasaulyje komunizmo pergalė neišvengiama. Karas nereikalingas, o pasiekti tikslą yra būdai kurie sudaro mažiausią riziką. Tai yra koegzistencija. Liberalūs Vakarai į koegzistenciją žiūri, kaip į taikų gyvenimą. Taip galvoja ne vien teoretikai, kurie su aukštosios matematikos pagalba nori išvesti politiką. Macmillan (Anglijos) pasakė, kad nereikia komunistų erzinti ir provokuoti, nes vienos, dviejų ar trijų gentkarčių bėgyje komunizmas pats pasikeis. Reikia tik stebėtis, kad tokiems ponams neatėina į galvą klausimas: kas per tą laiką įvyks su Vakary laisvosiomis valstybėmis? Kiti sako, kad Sov. sąjung. ūkio blogėjimas ir sulauko Chruščiova nuo rizikos pradėti karą. Kiti tiki, kad raud. Kinija greit pradės žygį, kad užėmus Sibirą. Yra ir tokių kurie galvoja, kad naujoji inteligentija pradės vis daugiau reikalauti laisvių ir kom. partiją privers prie emancipacijos (vergijos panaikinimo). Tas tiesa, kad inteligentija nevisuomet eina su partijos valdininkais.

Dauguma gi galvoja, kad koegzistencija yra laikinas dalykas. Taip galvoja de Gaulle ir Adenaueris. Tai reiškia: jei Chruščiovas sugalvos kariauti, tai ir koegzistencija nieko nepadės. Bet, jei Chruščiovas karo nenori, tai ar yra reikalas jam nusileisti?

(Nukelta { 3 psl.)

-- Šiuo metu mes turime jums neribotą kiekį tik šių prekių...

RYTŲ EUROPOS TRAGEDIJA (11)

VIENO ŽVĖRIES GALAS

Generolas von Vormann, devintosios armijos vadas, piktai trenkia kumščiu į žemėlapių stalą:

- To jau tikrai per daug, kad mums dar reikėtų nervintis dėl Kaminskio žmonių. Aš tuo jau susirijau su Bachu-Zelewskiu.

Devintosios armijos štabo karininkai pritardami linktelį galvomis.

- Tas landknechtas tik žaloja wehrmachto orumą, - pastebi vienas karininkas.

- Teisingai, - priduria kitas, - tik teršia mūsų uniformą. Jį senai reikėjo pastatyti prie sienos.

- Perduokite telegramą generolui Bachui, - įsako devintosios armijos vadas rugpjūčio 8 dieną savo adjutantui: - "Daugelio liudininkų parodymais nustatyta, kad tarp Kaminskio grupės belaisvių esama Vokietijos piliiečių, jų tarpemoterų... Toliau nustatyta, kad Kaminskio grupės nariai išprievartauja moteris, net Vokietijos pilietes, ir vėliau jas nušauja. Armijos vadas prašo visomis priemonėmis užkirsti kelią..." (iš 9-sios armijos dienoraščio).

Tačiau veltui bando komanduojantis Varšuvos srities generolas Bach - Zelewski suvaldyti Kaminskio sauvą. Panašus į lapės snukį buvusio sovietų karininko veidas plačiai išsišiepia, kai vienas vokiečių kapitonas Kaminskio štabe pareiškia protestą prieš masinius žaudymus.

Šalia Kaminskio, ant sofos, rąžosi moteris. Plona jos apranga

išryškina kūno linijas. Rusas, primerkęs akis, pasižiūri į vokiečių:

- Ar nori turėti tą balandėlę? Aš ją padovanosiu. Gražiai nuaugusi, ar ne?

Kapitoną paima pyktis. Jis energingai pakartoja:

- Tamsta turi savo žmonėms įsakyti, kad jie belaisvėn patekusius lenkus traktuotų pagal Ženevos konvencijos ir Hagos karininkų taisyklių nuostatus.

Kaminskis nusijuokia:

- Mes nekenčiame lenkų, todėl jie žudomi.

- Aš turiu įsakymų nurodymą tamstai pranešti, kad visi sušaudymai būtų nutraukti.

Iniršęs Kaminskis pašoka nuo sofos, pliaukštelė odiniu bizūnu į savo batų aulius ir sušunka

- Aš priimu tik SS reichsfuehrerio (Himmlerio) įsakymus. Išidėmėk tai ir dink man iš akių.

Kapitono veidas parausta, bet grasinanti Kaminskio asmens sargybos laikysena priverčia jį išnykti iš štabo, kuris panašus į pašos miegamąjį. Kaminskis griausmingai nusikvatoja ir pakelia degtinės bonką prie plačios burnos.

Rugpjūčio 11 vakare armijos karo dienos kronininkas rašo:

"Varšuvoje būklė pamažu persilaužia mūsų naudai. Miestas padalintas į tris dalis, sukilėliai suskaldyti, bet turbūt dar savaitės tęsis. Kaminskio grupė šandien išprievartavo vokiečių tarnautojas, plėšikavimai nesiliauja."

Kaminskio gaujos siaučia su netikimu brutalumu atkariautose Varšuvos dalyse. Belaisviai šaudomi vietoje, moterims nuplėšiami drabužiai, jos mušamos niekinamos, kankinamos. Nusigėrę "kareiviai" varinėja gatvėmis nuogas lenkas, suriša nelaimingąsias po tris ar keturias ir sprogdina granatomis.

Tik energingam gen. mjr. Rohr pasiseka sustabdyti Kaminskio gaujų siautėjimą. Jis pradžioje buvo tarp apsuptųjų Bruehl rūmuose, o vėliau jam buvo paves-ta pietinės Varšuvos dalies gynība. Čia siaučia ir Kaminskio žudikai. Generolas pasiunčia vokiečių tankus civiliams lenkams apsaugoti.

- Aš klausau tik SS reichsfuehrerio įsakymų, - nirsta Kaminskis sužinojęs, kad turi priimti įsakymus iš vokiečių wehrmachto karininko. Jis įsako savo asmens sargybai pastatyti kulkosvaidį ant automobilio ir važiuoja į gen. mjr. Rohr būstinę. Jo siauros akys svaidda piktus žvilgsnius. Rusiškų ir vokiečių keiksmažodžių kruša apipila generolą.

- Vieną minutę, - šaltai moptelia Rohr ir ima lauko telefoną. Jis įsako sujungti su Bachu-Zelewskiu.

- Taip! Čia Rohr! Pas mane yra brigados generolas Kaminskis. Aš pranešiau jam, kad jis paskirtas tamstos tiesioginėn žinion.

Kitame laido gale pasigirsta beviltiškumo šūksnis. Gen. mjr. atsiskuba į susiraukusį Kaminskį:

- Tamsta nuo tuoj pat esi paskirtas Bacho-Zelewskio žinion.

Landknechtas įsuna iš naujo:

Žvilgsniai RAIMUNDAS MIEŽELIS

SIŪSKIME TELEGRAMAS

Laiks nuo laiko mūsų politinių veiksmų esame raginami rašyti Kongreso nariams laiškus paremiiančius mums naudingus projektus. Šiais atvejais turėtume

- Ką! Aš paskirtas Bacho žinion. Aš priimu tik SS reichsfuehrerio įsakymus. Tuoj pat važiuoju į Bacho štabą.

Lauke sukaukia automobilio motoras.

- Ačiū Dievui, - sako adjutantui atsikvėpdamas Rohr, - tuo nusikratėme.

Bacho-Zelewskio būstinėje Kaminskis vėl nirsta lyg pamišęs ir grasina visus iššaudyti.

- Nusiraminkite, Kaminski, - draugiškai sako Bach-Zelewski, - kaip tik šiuo reikalupaskirtas pasitarimas Lodzėje.

- Aš tuoj pat ten važiuoju, - trinktelė durimis Kaminskis, lydimas savo sargybos. Bach-Zelewski tuoj pakelia telefono ragelį ir paprašo sujungti supolicijos vadu Lodzėje...

SS ir policijos vadas Lodzėje pritariančiai linktelė, priėmęs iš Varšuvos Bacho-Zelewskio įsakymą. Lodzės žydų krematoriume netrukus sudeginamas lavonas, SS-ninkams aptepant žąsies krauju "generolo" Kaminskio automobilį. Lenkų partizanų užpultas ir nužudytas - sakoma oficialiame pranešime apie pagarsėjusio žmonių medžiotojo mirtį.

pasinaudoti nauju Western Union (Amerikos telegrafo agentūros) patarnavimu, kuris vadinasi Personal Opinion Message. Tai yra telegrama siunčiama tiesiai senatoriui ar kongresmanui, kuri kainuoja tik 75 centus. Žodžių skaičius telegramoje turi neviršyti 15. Tačiau ir su 15 žodžių galima daug ką pasakyti (gal tik suabejotume prisiminę Vasario 15 d. minėjimų prakalbas ar lietuviams įmanoma tik tiek mažai žodžių panaudoti).

Telegramos normaliai turi net daugiau įtakos negu laišakai, o be to jos išsiuntimas pareikalauja mažiau pastangų. Naudodami telegramas gal pajėgtume Washingtonie išvystyti didesnę spaudimą.

DEŠINIESIEMS ATSAKOMYBĖ

Balsams apie ALTo reformų būtinumą vis dar tebesigirdint, visiems reformų šalininkams neišvengiamai tenka sutikti su Juozo Bachuno viename susirinkime pasakytais žodžiais: "ALTo reforma yra mūsų dešiniųjų grupių rankose. Jei jos tikrai nuosirdžiai ir griežtai pasisakys už reformas -- jos įvyks. Jei to nebus -- tai ir reformų nebus..."

Mintis reali ir blaivi, nes tik susitarus dviems srovėms -- dešiniams (katalikams) ir vidurio (tautininkams) galime viltis efektyvaus ALTo pakeitimo. Vidurio srovė jau iš seno reikalauja reformų, tad jos pritarimas reformoms tikriausiai ir dabar nėra per daug pasikeitęs. Būti tik svarbu, kad jau šiuo metu būtų paskelbta kaip tautinė srovė konkrečiai įsivaizduoja reformas.

Tad telieka dabar dešiniajai srovei pasisakyti aiškiai ir atvirai ar ji yra už reformas ar ne. Inicijavos sviedinys yra jos rankose. Dešiniajai srovei priklausoma ir pilna atsakomybė. Ivaizdus kitos grupės tegali šiuometu tarnauti tik kaip visuomenės balsas neleidžiantis reformos minčiai būti užmirštai ir vykdyti spaudimą, kad dešinioji ir vidurinioji grupės galutinai pasisakytų už reformas. Kai kurių visuomenės grupių atstovų pasiūlymai šaukti Lietuvį Seimą ar veikti be ALTo yra neprasmingi ir nerealiūs jei juose nedalyvaus dešinioji ir vidurinioji grupės dabar atstovaujamos ALTe. Jas neįjungus atsirastų tik dar vienas veiksnelis prie visos eilės dabar esančių.

PONIA PEARSON IR CHRUŠČIOVAS

Kaip lengvai nemažas skaičius amerikiečių yra rusų vedžiojami už nosies puikiai parodo ponios Drew Pearson (žinomo Amerikos kolumnisto žmonos) straipsnis "Mano 36 valandos pas Churščiovą" išspausdintas balandžio 7 dienos The Saturday Evening Post žurnalo numeryje. Ponia Luvie Moore Pearson, pavalgusi penkiose po dvi valandas užtrukusiose puotose ir praleidus viso 36 valandas Chruščiovo viloje prie Juodosios Jūros, tampa Rusijos reikalų ekspertu ir prieina sekančių išvadų:

"Gal aš esu ir naivi, bet aš dar nesu kalbėjusi su niekuo, kuris pabuvęs su ponu Chruščiovu jo nepamėgtų ir netikėtų, kaip ir aš, kad jis tikrai yra taikos apaštalas. Taip smarkiai kaip Napoleonas ir Hitleris norėjo karo, taip Chruščiovas nori taikos. Taika yra būtina jo valstybės išvystymui ir jis tai žino. Aš buvau sukręsta ir išgandinta grįžusi į Ameriką, pamačius kad daugumas karikatūristų ir antraščių jį vaizduoja antruoju Hitleriu. Jis be abejonės nėra Hitleris. Nors tiesa, jis mūsų lankymo metu pradėjo atominės bombos bandymus, kas buvo apgailėtina. Tačiau jis mums paaikškino, kad jis neturėjo kito pasirinkimo, nes Amerika didino vakarų Vokietijos ir NATO apginklavimą..."

Neveltui ponios Pearson šeima ir draugai ją yra apkaitinę pasidavus smegenų išplovimui, o Post žurnalo redaktorai rado reikalo pridėti pastabą, kad jie jokiū būdu negali sutikti su tokiu Chruščiovo įvertinimu. Tačiau ponios Pearson mentalitetas yra būdingas daugeliui amerikiečių jų santykiuose su rusais. Parafrazuojant Bronį Railą neatro-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor - in - chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laičūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

dytų, kad draugas Chruščiovas būtų, kaip nors ponį Pearson išprievartavęs, o greičiau, kad viskas atsitiko geruoju, su visų partnerių laisvanorišku sutikimu ir abipusiu malonumu...

LIŪNĖS SUTEMOS ŽODIS

Šiomis dienomis Lietuviškosios knygos mylėtojus pasiekė puošni dovana -- antrasis poetės Liūnės Sutemos poezijos rinkinys "Nėbėra Nieko Svetima".

Poetė Liūnė Sutema skaitydama savo kūrinį.

L. Knopfmillerio nuotrauka

Poetė Liūnė Sutema daugumai mūsų pažįstama iš pirmojo jos eilėraščių rinkinio ir retkartinių pasirodymų mūsų spaudoje (ypač Metmenyse). Turime su džiaugsimu pasisakyti, kad Liūnė Sutema neišgriaunamai įsitvirtino lietuvių poezijos avangarde. Savo simboliniu, intymiu, spalvingu žodžiu ji ryškiai išsiskiria iš iki šiol rašiusių lietuvių poezių tuo, tikimės, pradėdama naują tvirtesnę fazę mūsų poezijoje.

Knygą išleido gyvai kultūrinio darbo bare veikianti jūšų skautijos Korpi Gintaras (Chicagos visuomenei ypač gerai žinoma iš suruoštų visos eilės dailės parodų pasižymėjusių kūrybiniu stiprumu bei nepaprastai kruopščiu pravedimu) Technikinis knygos apipavidalinimas atitiktas be priekaištų. Turime sveikinti ir paremti tokias mūsų jaunųjų akademikų pastangas.

• Rytų Berlyne pasienio sargybos sušaudė vieną savų sargybinių, paleidus ugnį į bėgančius į Vak. Berlyną pusę. 4 iš 13 pabėgo tuneliu. Tunelį iškasė Vak. Berlyno studentai.

Pradėk vasarą su J. Gliados knyga IKARO SONATA. Pas visus knygų pardavėjus

Grand Opening....

GREATER CLEVELAND'S

NEWEST and FINEST Neighborhood SAVINGS ASSOCIATION

26000 LAKE SHORE BLVD.

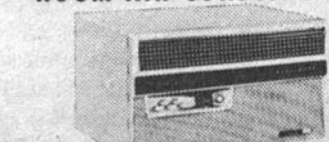
Grand Prize Drawing....NO OBLIGATION WHEN YOU REGISTER At Any of Our 4 Offices...

DRAWING TO BE HELD AT LAKE SHORE OFFICE--9:30 A.M. TUESDAY, JULY 17

1st PRIZE - General Electric Book-Shelf FOOD FREEZER

13.7 Cubic Foot Food Storage. Many desirable features, including book-shelf design for easy access to entire contents. One year warranty, and a three year spoilage warranty within 48 hours of breakdown or power failure.

2nd PRIZE - Westinghouse ROOM AIR CONDITIONER

A deluxe air conditioner which features air-jet vanes, push-button controls and adjustable thermostat. Cools and dehumidifies large room. Adjustable mounting kit included for easy window installation.

3rd PRIZE - General Electric Mobile Maid AUTOMATIC DISHWASHER

Has automatic retractable cord, quick-loading racks for service for 12, handles-up silverware basket, power shower, and many other features. No plumbing required.

Five 4th PRIZES - General Electric AUTOMATIC CAN OPENERS
Opens cans quickly, at a touch, with power piercing action. Easy to clean stand. Can cover is automatically removed with built-in magnet.

Five 5th PRIZES - 52-Piece Sets of INTERNATIONAL SILVERPLATE in Mahogany Chests

Service for eight includes dinner knives, forks, soup spoons, teaspoons, salad forks, tablespoons, butter knife and sugar spoon.

Five 6th PRIZES - 6-Piece Fibre Glass HOSTESS T-V TRAY SET

Rich gold and black antique key and coins on white fibre glass with silver flecks. Six-piece set of 4 tray tables, roll-a-rack and hostess cart. Folds to stand as decorative unit.

Twenty-Five 7th Prizes - Kodak Hawkeye FLASH CAMERA OUTFITS
Kodak's newest snapshot camera with built-in flash holder, plus clip-on neck strap.

ST. CLAIR SAVINGS

Main Office: 813 EAST 185th STREET • St. Clair Office: 6235 ST. CLAIR AVENUE • Euclid Office: 25000 EUCLID AVENUE • Lake Shore Office: 26000 LAKE SHORE BLVD.

ALL SAVINGS DEPOSITED THRU JULY 16th .. EARN 4% FROM JULY 1st

You Are Invited to Help Us Celebrate at Any of Our 4 Offices... THROUGH JULY 16, 1962

SAVE SAFELY

and take your choice of these

FREE GIFTS

... when you deposit \$50 or more in a New or Existing Savings Account.

1 GAL THERMOS JUG
This "Vagabond" jug by American Thermos has Fiberglass insulation and enameled steel construction with shoulder spout for easy pouring.

SET OF 8 TUMBLERS

Anchor-Hocking "Festive" 12-ounce heavy base tumblers are richly decorated in 22-k. gold. Packaged in attractive gift box.

CAR-ROBE BLANKET WITH CASE
An attractive multi-colored plaid blanket for beach, sports, lawn or home use; 72" x 54" in convenient carrying case.

PORTABLE CHARCOAL GRILL

Nickel-chrome finished grid and demountable legs with black enamel firebox, this Nelson charcoal grill is well reinforced for durability.

Free Souvenirs for All... at the NEW LAKE SHORE OFFICE

RESPUBLIKONŲ DEKLARACIJA

Respublikonų partijos senato ir atstovų rūmų nariai priėmė ir paskelbė respublikonų "principų ir politikos deklaraciją", kuria neslepiausiai jie suteikia balsuotojams aiškesnį pasirinkimą artėjančiuose lapkričio mėnesio rinkimuose.

Toje deklaracijoje, aišku paliestos visos valstybinio gyvenimo sritys. Be abejo, kad neaplenkiami ir principai užsienio politikoje.

Deklaracijos 4-tame straipsnyje "Laisvė visame pasaulyje" sakoma, kad "pasaulis negali pastoviai egzistuoti dalimi komunistinis dalimi laisvas. Pasaulyje, kuriame dominuoja komunizmas, laisvė gali pasidaryti liukusu, nepakeliamu amerikonomams. Respublikonai tiki, kad ši tauta, su Dievo palaima, įgyvendinus laisvę šiame krašte, dabar privalo pašvęsti visas jėgas laisvei įgyvendinti visame pasaulyje".

Toliau deklaracijoje pabrėžiama, kad valstybės užsienio politikos tikslu privalo būti pergalė prieš komunizmą sukūrus pasaulį, kuriame žmogus galėtų gyventi laisvas, saugus, tautinėje nepriklausomybėje.

Ta proga konstatuojamas praeitais metais parodytas dabartinės krašto vadovybės silpnumas Berlyno ir Kubos atvejais, neleistinas pajėgiausiai pasaulio valstybei. Respublikonai reikalauja pajėgių veiksmų, ne skambių žodžių. Ir jie tikisi, kad laisvės byla turi laimėti.

Diplomatinėje srityje respublikonai, stovėdami už laisvų tautų glaudesnį bendradarbiavimą, už JTO reorganizavimą ir jos veiklos pagyvinimą, kartu reikalauja, kad žmonės, gyveną už sienų ir spygliuotų vielų Rytų Europoje ir Azijoje būtų užtikrinti, kad komunistinė vergija nėra jau jiems skirtas ir nutartas likimas.

JAV privalo išsiaukti Sov. Sąjungą ir priversti ją bent metams atidaryti barjerus, laikančius Rytų Europą milžiniškame kalėjime, leidžiant gyventojams patiems pasirinkti jų gyvenimo kelią.

Propagandos ir psichologinio karo bare informacinė agentūra privalo nesibijoti pulti komunizmo silpnų ir kalbėti įtikinančiai, ne atsiprašančiai, apie laisvę.

Tiek iš deklaracijos skelbiamų laisvės principų.

Bendras deklaracijos šūkis privalas atsakyti balsuotojams į klausimą "Kuri partija efektyviausiai veikia, kad išlaikytų ir praplėstų žmonijos laisvę?"

Nors į tą klausimą ir eilė kitų respublikonai ir atsako surašę savo principus, bet ne vienas balsuotojų dar pagalvoja ir kitaip — pagalvoja, o ar kaltinimai dabartinei krašto vadovybei kartais neskamba panašiai į kaltinimus, mestus prieš praeitus rinkimus į priešingą pusę?

Na, bet rinkimai artėja, artėja ir garsėja kaltinimų kanonados. Nėra abejonės, kad konstatavimas griežtesnių reikalavimų kovoje su komunizmu, kovoje už visos žmonijos laisvę, dar nėra vienos partijos privilegija. Išgarsime gal dar gražesnių šūkių ir principų ir iš kitos partijos.

Vieną tik jau dabar galima pastebėti — respublikonų partijos, jos mažesnių vienetų valstijose didesnis susidomėjimas balsuotojais, neseniai tokiais tik pasidariusiais. Tai JAV piliečiai, kurių saitai su savo kilmės kraštais dar gyvi ir kurių balsavimo kortelė tikrai labai dar gali įtaigoti šūkiu, žadą greitesnę ir tikresnę laisvę jo kilmės kraštui ir greitesnę išsivadavimą iš komunizmo jungo.

Kovos šūkiu, kaip minėjome, toje srityje garsėja ir tai ne be pagrindo.

Politika, kuri rėmėsi vien tik paramos davimu valstybėms, kurioms grėsia komunizmo pavojus, ilgai tęstis negali. Tuo labiau, kad tai dar nesuteikia jokių laisvės garantijų. Ekonominės paramos politika, netarnaujanti laisvės siekiams, yra švaistymasis pinigais, kurie neina iš neišsėmiamų šaltinių. Tokios paramos politika geriausio pavyzdžio susilaukė Jugoslavijoje.

Kaip ten bebūtų, abiejose partijose, atrodo, pabūs gyvenimo realybė. Tuo labiau, kad ne vieni airiai tik balsuoja...

(jė)

VILKAS Į MIŠKĄ ŽIŪRI

A. Rukšėno laiškas, tilpęs Dirvoje nr. 61, "Nešaukime vilko iš miško", atvirai ir nedviprasmiškai pasisako, mūsų skaudžiuoju lietuvių klausimu.

Laiško pabaigą cituoju: "Priklausymas tautybei yra objektyvi situacija, nereikalinga jokių pozityvių pastangų, taipgi ir neprivalo jokių pagyrimo lapų bei medalių."

Su A.R. laiške pasakytais išvedžiojimais pilnai sutinku ir kartu sveikinu už drąsą ir viešą pastabą.

Minimas atviras laiškas Dirvoje neliko be atgarsio. Neilgai trukus Dirvoje Nr. 67 iš New Yorko atsiliepė R. Kezys ir išėjo visu svoriu ginti mūsų inteligentų šviesuolių.

Atsakydamas A. Rukšėnui imasi gana rimtų ir nesugriaujamų argumentų: nori mus įtikinti ir nuteikti gera prasme, kad, štai, prastam žmogui lietuvių išlaikyti vieni juokai...

Suprask, praščiokėliui užtenka lietuvių klubo ir parapijos, kad pasilikti lietuviybėje, atlaikyti amerikonišumą ir to paties linkėtina broliams ir sesėms pasili-

kusiems pavergetojėtvynėje, laikytis visomis išgalėmis prieš rusifikaciją.

Bet štai mūsų išeivijos pažiūra ir pasididžiavimas, šviesuoliai - mokslininkai, su jais vyrai - atsargiai. Kiek mes juos mokėsime globoti ir gerbti, tol jie bus mūsų tarpe. Kitu atveju jie pabėgs nuo mūsų tautos kamieno.

R. K. išvedžioja, kad inteligentui - mokslininkui neužtenka pagal turimą mokslo krautėlį vien lietuviško subuvimo ir aplinkumų, kur mūsų merginos tautiniais rūbais šoka lenčiųgėlė.

Inteligento skoniui ir dvasi niam penai reikalingi platūs gyvenimo horizontai, kurių kuklūs tautiniai namai, klubai, chorai, parapijos, organizacijos, korporacijos, sava spauda, literatūra, menas ir visa mūsų išeivių puoselėjama lietuviška kultūra, mokslininkui atseit yra per ne lyg žemo lygio?

Jeigu šita linkme klausimą pasitarti tautiniu atžvilgiu, tai kuris iš jų yra tautai naudingesnis ir atsiparesnis?

Perbėgėlių ir svieto perėjų mūsų tautoje jau būta žiloje senovėje. Ką rodo istorijos lapai. Jų padaugėjo, kai įvyko nelemtoji Liublino unija. Na, jų netrūko Nepriklausomybės metais ir išeivijoje mus kamuoja tos pačios bėdos.

Be reikalo R. Kezys gina ir bando globoti tuos, kurie bando ar bandys bėgti iš mūsų tarpo. Sena patarlė sako: Kaip tu vilką bešertum ir beglobotum, vis tiek pragai pasitaikys pabėgs iš miško...

Pabaigai mūsų tautos dainiaus

Sukaktuvininkas V. Mašalaitis, 1930 metais buvęs ministerių kabineto reikalų vedėju, su kabineto nariais. Sėdi iš kairės: Teisingumo Ministeris A. Žilinskas, Valstybės Kontrolierius V. Matulaitis, Ministeris Pirmininkas ir Finansų Ministeris J. Tubelis, Žemės ūkio Ministeris J. Aleksa, Švietimo Ministeris K. Šakenis. Stovi iš kairės: Ministerių Kabineto Reikalų Vedėjas V. MAŠALAITIS, Užsienių Reikalų Ministeris D. Zaučius, Krašto Apsaugos Ministeris B. Giedraitis, Susisiekimo Ministeris V. Vileišis, Vidaus Reikalų Ministeris P. Aravičius.

VINCUI MAŠALAIČIUI 70 METŲ

Birželio 24 dieną Vincui Mašalaičiui sukanka 70 metų. Sukaktuvininkas savo kilmę yra suvalkietis, gimęs 1892 m. birželio 24 d. Pilotiškių km., II Gudelių valsč., Marijampolės apskr. Baigęs Marijampolės gimnaziją, aukštusius mokslus ėjo Maskvos universitete. Gimnazijoje V. Mašalaitis buvo aktyvus slaptos moksleivių aušrininkų organizacijos dalyvis, o universitete - Maskvos lietuvių studentų draugijos narys.

Pirmasis Pasaulinis Karas nutraukė jo studijas, kurias teko užbaigti, grįžus į nepriklausomą Lietuvą.

V. Mašalaitis, 1919 metais grįžęs į Lietuvą, tuoj įsijungė į kuriamąjį atstatomos valstybės darbą. Jis ministrų tarybos (kabineto) kanceliarijos viršininkas, vėliau reikalų vedėjas ir pagaliau generalinis sekretorius. Šias atsakingas pareigas jis eina ligi Lietuvos okupacijos.

V. Mašalaičiui patikimi patys svarbiausi valstybės reikalai, nes jis faktiškai pasidarė ministerio pirmininko dešinioji ranka, artimiausias padėjėjas. Jo ilgametė administracinio darbo patirtis, darbštumas, sąžiningumas ir kuklumas padaro jį tyliu, viešai nedaug tepasireiškiančiu, bet

vienu iš pagrindinių Lietuvos valstybinio gyvenimo vyrų, kurio nuomonė, įtaka, žodis labai dažnai lėmė, ministerių tarybai sprendžiant gyvybinius Lietuvos valstybės reikalus. V. Mašalaitis - didelio patyrimo administratorius - teisininkas, kurio pozityvių pastabų ir patarimų, turėtų ne išvengti nė vienas svarbesnis moksleivių aušrininkų organizacijos dalyvis, o universitete - Maskvos lietuvių studentų draugijos narys.

V. Mašalaitis - gilus, bet kuklus Lietuvos valstybinio gyvenimo darbininkas, visomis keturiomis kratėmis iškliamas į pačias administracijos viršūnes, nemėgstas asmeninės reklamos, darbo Lietuvai tyliai, tačiau išvarė gilią vagą jos valstybiname gyvenime.

Žlugus Lietuvos nepriklausomybei, V. Mašalaitis tęsia lietuvišką darbą, kur tik gali: vokie-

čių okupacijos metu jis bendradarbiauja pagrindinio spaudoje, o tremtyje eina įvairias pareigas Lietuvos laisvinimo institucijose. Jis Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo Komiteto narys, Kultūros Tarybos bendradarbis (Vokietijoje); jis, 1949 metais atvykęs Ameriką ir čia dirbdamas varginantį darbą dėl savo šeimos egzistencijos, yra aktyvus Lietuvos laisvinimo darbe ir bendradarbiauja lietuvių spaudoje.

Šiam kukliam žmogui, bet kartu didžiam Lietuvos patriotui ir tylaus valstybinio darbo giliam darbininkui, švenčiančiam savo 70-ties metų sukaktį, norėtusi palinkėti tik vieno dalyko, būtent: dar sugrįžti į išlaisvintą Lietuvą, kuriai jis taip stropiai ir tiek daug dirbo.

P. Kriaunys

AR LIETUVIŲ KALBOJE YRA NIEKATROSIOS GIMINĖS BŪDVARDŽIŲ? V. KAVALIŪNAS

Lietuvių k. gramatikose nurodoma, kad daiktai gali turėti tam tikrų ypatumų ir kad žodžiai, kurie tuos daiktų ypatumus pažymi, vadinasi būdvardžiais. Gi kalbant apie būdvardžių giminę, teigiama, kad jų yra trys: vyriškoji, moteriškoji ir niekatrosi. Pavyzdžiui: gražus, graži, gražu.

Kad yra vyriškosios ir moteriškosios giminės būdvardžių, kurie pažymi vyriškosios ir moteriškosios giminės daiktų ypatumus — abejoti negalima: gražus namas, graži gelė.

Ką gi, kurio daikto ypatumus pažymime žodžiu gražu? Žodžiu gražu pažymime ne daikto, bet veiksmo — veiksmazodžio būti ypatumą. Kad sakome gražu, savaime kyla klausimas: kaip yra? Vadinasi, šiuo žodžiu pažymime vieną ar kitą veiksmazodžio būti lytį. Ši veiksmazodžio lytis paprastai yra praleidžiama esamajame laike, bet būtina kituose laikuose, pvz.: gražu, buvo gražu, būdavo gražu, bus gražu. Čia, kaip matome, žodis gražu pasako, kaip yra, buvo, lytis davo ar bus. Tad čia ir žodžio gražu funkcijos yra ne būdvardinės, bet prieveiksminės. Todėl ir vadinamieji niekatrosios giminės būdvardžiai — gražu, smagu, šalta... — yra iš tikrųjų ne būdvardžiai, bet tik iš būdvardžių kilę prieveiksmiai, vartojami vienos ar kitos veiksmazodžio būti formos ypatumui išreikšti. Jei pvz. niekas neabejoja, kad žodis daugu yra prieveiksmis, kaip galima manyti, kad mažą — žodžio daug priešingybė jau yra niekatrosios giminės būdvardis? Pvz. daug sakyti mažą klausyti.

Tad lietuvių kalboje nėra jokių niekatrosios giminės būdvardžių, kaip nėra ir niekatrosios giminės daiktavardžių, kurių ypatumus tie būdvardžiai turėtų pažymėti. Į mūsų gramatikas ir apskritai į kalbos mokslo veikalus niekatrosi būdvardžių giminė, atrodė, bus pakliuvusi per nesupratimą.

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE, GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. TEL. GA 8-8425

Ištaikinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akrų pušynas — parkas • Šiltos Golfstomo srovės, atvira jūros plažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 16 IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonai kviečia atvykti.

Kreiptis: E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass. Tel. AV 8-5999 arba nuo birželio 16 d.

AUDRONĖ JANSONAS, 87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. Tel. GA 8-8425.

PASIŽIŪRĖKIME Į AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS STATUTĄ (2)

V. RASTENIS

Antrasis ALT statuto skyrius, kuriame kalbama apie organizacinę Tarybos santvarką, yra ketletą kartų taisytas bei papildytas. Ankstyvesni pataisymai jau buvo įtraukti į spausdintą tekstą, vėlesnieji yra tik atskirai prisegti. Kad būtų aiškiau, visos tos pataisos čia įtrauktos į savo vietas ir statuto tekstas cituojamas toks, koks jis dabar veikia. Pastabos daromos po kiekvieno straipsnio atskirai.

II. ORGANIZACIJA

1. ALT susidaro iš atstovų nuo Amerikos lietuvių organizacijų, kurios pirmoje eilėje yra lojalios Jungtinės Amerikos Valstybėms, stovi už nepriklausomos demokratinės Respublikos atstatymą, pripažįsta demokratinį principą ir juos vykdo gyvenime. ALT narių sudėtis įeina:

a) po 7 atstovus nuo centralizuotų ideologinių organizacijų;

b) po 3 atstovus nuo centralizuotų kultūros bei labdaros organizacijų.

Nors čia surašyta nemažai žodžių, bet aiškumo, kas Taryboje gali ir kas turėtų dalyvauti, vis tiek nėra. Kas tai yra centralizuotos organizacijos? Tai turėtų būti organizacijos, kurios turi nors šiek tiek padalinių ir turi visai JAV teritorijai galiojančius centrinius organus. Tokių organizacijų Amerikos lietuvių turi bent keliolika, jei ne daugiau. Kodėl Taryboje tėra šešios organizacijos?

Yra nemaža centralizuotų ideologinių organizacijų, bet Taryboje jų matom tik keturias, ir tas pačias, kurioms labiau būdingas politinis požiūris, statute neminimas. Dar daugiau yra įvairių kultūros bei labdaros organizacijų, ir jų daugelis irgi turi padalinių, turi centrus, bet jų Taryboje nėra. O yra tik dvi ton rūsiai įskaitytos organizacijos, kurios visų pirma yra gyvybės ir sveikatos apdraudos organizacijos, ir kurioms kultūrinė ar labdaros veikla yra tik pridėtinė, tik šalinis jų požiūris.

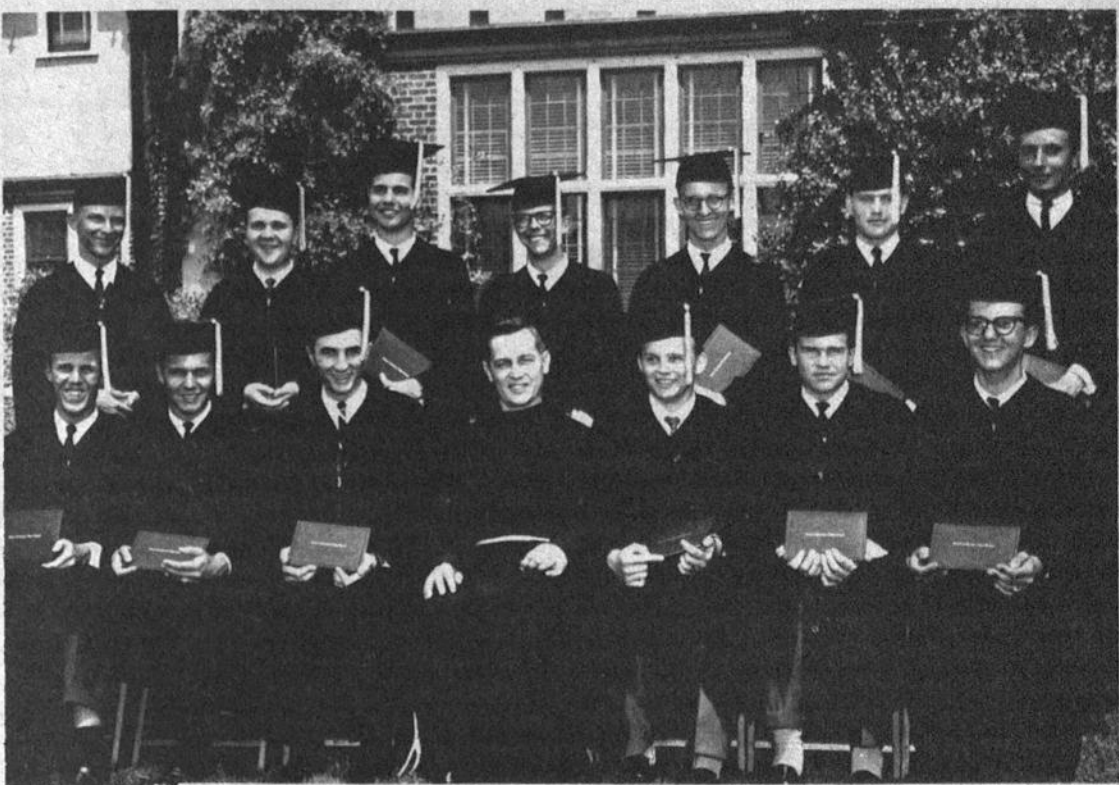
Tie faktai sako, kad Tarybos statusas yra neatviras. Jis Tarybos narių apibūdinimus nustato vienokius, o praktikoje Taryba sudaryta iš kiek kitokių organizacijų, ir toli ne iš visų organizacijų, kurios statuto sąlygas atitinka.

Yra pagrindo klausiti ir kodėl "ideologinės" organizacijos privilegijuojamos santykyje su "kultūrinėmis bei labdaros" organizacijomis: pirmosioms duodama po septynias vietas Taryboje, antrosioms tik po tris. Tai būtų suprantama, jei organizacijos statute būtų skirstomos pagal "politiškumą" požymį. Kadangi Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymas yra politinio pobūdžio tikslas (nors ir ne politiškai politinio), tai politinio pobūdžio organizacijų dalyvavimo svarbos pabrėžimas būtų visai natūralus. Bet, nors ir tik formaliai, statusas privilegijas teikia ideologinėms organizacijoms. O ideologinių atspalvių dažniausia turi ir kultūrinių bei labdaros uždavinių turinčiosios Amerikos lietuvių organizacijos.

Tai kuo tada gali būti pateisinta privilegija, vienoms ideologinėms organizacijoms duodama, kitoms ne. Jei dar kas nors galėtų įrodinėti, kad SLA yra "neideologinė" organizacija (nors ji aiškiai turi savo ideologiją), tai jokio ginčo negali būti dėl LRKSA ideologizmo.

Iš tikrųjų tos privilegijos Taryboje duodamos kaip tik už politiško požiūrio, nors statusas prie to ir neprisipažįsta. Į organizacijas statusas žiūri, kaip į individus, ir organizacijų didumas (narių skaičius) neturi įtakos jų atstovų skaičiui Taryboje. SLA ir LRKSA narių skaičiumi yra nepalyginti didesnės už kitas Taryboje dalyvaujančias organizacijas (išskyrus tik ALRK Federaciją, kurioje yra ir LRKSA), tačiau jos turi po tris atstovus, kaip pavyzdžiui Liet. Socialdemokratų Sąjunga -- septynis.

Dar didesnis klausimas statutas ties bendrosiomis Taryboje dalyvavimo sąlygomis: lojalumas Amerikai, "stovėjimas" už demokratinę Lietuvos Respublikos atstatymą ir demokratinį principą pripažinimas bei jų vykdymas gyvenime. Kas tais požiūriais egzaminuoja organizacijas ir kas išduoda liudijimus, kad jos visas tas sąlygas atitinka? Į tą klausimą statusas nieko neat-sako. Dar blogiau: statusas visiškai nenumato organizacijų (galbūt, sąlygas visiškai atitinkančių) priėmimo į Tarybą tvarkos. Tuo būdu Taryba yra griežtai uždaras joje jau esančių organizacijų klubas. Esamos organizacijos nežinia kuriuo būdu pačios

Pranciškonų lietuvių gimnazijos Kennebunkport, Maine, šių metų abiturientai su mokytoju T.G. Baltušaičiu, OFM. Sėdi iš kairės: J. Romanas, V. Dūda, R. Jakelaitis, T. G. Baltušaitis, OFM, A. Katinas, D. Aukštikalnis, R. Jackovičius, Stovi: V. Vakauza, V. Mikalauskas, J. Longis, A. Špakauskas, B. Sadinauskas, A. Mickus, A. Šuopys.

save pripažino kvalifikuotomis, pasidalino vietų skaičiumi Taryboje, ir reikalas baigtas: daugiau Tarybon tinkamų organizacijų Amerikos lietuvių visuomenėje lyg ir nėra nei nebus.

Taip esant, kyla klausimas, kuriems galams statute dėstomi visi tie požymiai, neva reikalingi, kad organizacija galėtų patekti į Tarybą. Ypač, kad ir esamųjų organizacijų ar net pačios Tarybos organų atitinkamumas sąlygomis gali būti ir yra ginčijamas. Pavyzdžiui, šiuo metu gi labai aktualus ginčas dėl to, ar ALT Vykdomasis Komitetas vykdo gyvenime demokratinį principą, ar ne. Skundžiamasi, kad tenai esanti įsigalėjusi "vieno asmens diktatūra". Jokios demokratinės santvarkos priemonės tokiam prieštui patikrinti nepavartos ir atrodo, kad jų net reikalingumas nepripažįstamas. Tai kaip gi čia dabar su tuo demokratinio principo pripažinimu ir ypač jų vykdymu?

Kadangi, iš tikrųjų organizacijos pačios negali neginčijamai spręsti nei savo nei ypač kitų kvalifikuotumo klausimo tokiais požiūriais, koki statute išdėstyti, tai būtų daug tiksliau apie tokias kvalifikacijas statute nei nekalbėti. Turėtų būti pasakyta aiškiai, kas norėta padaryti ir kas padaryta, būtent:

"ALT yra sudaryta iš atstovų šių organizacijų: Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos - 7 atstovai, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos - 7 atstovai, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos - 7 atstovai, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros - 7 atstovai, Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo Amerikoje - 3 atstovai, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje - 3 atstovai."

Taip būtų aiškiai ir teisingai išreikštas esamas susitarimas ir esama padėtis.

Žinoma, jeigu šios organizacijos skaitosi su viešąja Amerikos lietuvių visuomenės nuomone, tai jos turėtų pripažinti, kad jos dar nėra absoliučiai viskas. Jos turėtų pripažinti, kad gali būti tikslinga ir reikalinga dar kurių nors organizacijų atstovų priimti į Tarybą. Todėl ALT statute turėtų būti ir naujų narių -- organizacijų priėmimo ir jų atstovų skaičiaus nustatymo bei keitimo tvarkos nuostatos. Pavyzdžiui:

"ALT nedalyvaujanti organizacija gali būti įrašyta į ALT sudarančių organizacijų sąrašą absoliutinės ALT narių -- organizacijų atstovų daugumos nutarimu, Tarybai gavus tos organizacijos norą įstoti į Tarybą pareiškimą. Tuo pačiu nutarimu, iš anksto sutartu su įstojančia organizacija, nustatomas ir jos atstovų skaičius Taryboje."

Organizacijų atstovų skaičiaus Taryboje paskirstymas gali būti keičiamas absoliutinės ALT narių daugumos nutarimu, jei pakeitimo sumanymui neprieštarauja nei vienos Taryboje dalyvaujančios organizacijos centrinė vadovybė.

Iš Tarybos išsijungti organizacija gali tik savo vyriausiosios vadovybės nutarimu. Išsijungusios organizacijos vardas ir atstovų skaičius tokiu atveju iš ALT sudarančių organizacijų sąrašo išbraukiamas Vykdomojo Komiteto nutarimu".

(Bus daugiau)

**Kas Dirvos neskaito
— daug nustoja!**

Chicagoje Pedagoginiame Lituanistikos Instituto seminare birželio 9 d. Danguolė Šukelytė skaitė pasakaitą "Ar Maironis didelis poetas", kuri sutrumpintai buvo atspausdinta Dirvoje. Prie lango sėdi mokytojas D. Velička ir seminare dalyvavę studentai Juozėvičiūtė, Bičiūnaitė, Račkauskas ir kiti.

V. Noreikos nuotrauka

Vertė J. P. PALUKAITIS

(32)

— Nieko nėra lengvesnio, mano bičiuli. Jūsų prekės eina į Hamburgą arba kurį kitą uostą su falsifikuotais aprašymais ir falsifikuotais lydraščiais; laisvajame uoste dokumentai pakeičiami kitais, ir prekės perkraunamos į rusų laivą. Arba, dar paprasčiau: pasiunčiama prekės tiesiog į Prancūziją, ten pakeičiama įpakavimą ir paleidžiama tiesiog į Čekoslovakiją — pagal 1921 metų tranzito sutartį prekės gali būti pasiųstos iš krašto A į kraštą C per kraštą B, visiškai nekontroliuojant tarpinėms muitinėms. Nuostabiai paprasta, ar ne?

— Taigi, — pastebėjo Reinoldas, — bet atitinkamas vyriausybės turi būti ištikęs aklumo priepuolis.

— Vyriausybes! — nusijuokė Grafas. — Mielasis Reinoldai, jei kurio krašto ūkinė konjunkūra pakyla, tai to krašto vyriausybę normaliai ištinka nepagydomas trumparegiškumas. Prieš kurį laiką vienas pasipiktinęs Vokietijos pilietis, vadovaujamas asmuo socialdemokratų

partijoje, tikiu, kad jis vadinosi Wehner — taip, teisingai, Herbert Wehner — Bonnos vyriausybei pateikė šešių šimtų firmų sąrašą — šešių šimtų, mielasis! — kurios aktyviai dalyvauja tokioje kontrabandoje.

— Ir kokios pasėkos?

— Šešiuose šimtuose firmų buvo atleista šeši šimtai žmonių, iš kurių buvo kilusios tos informacijos, — lakoniškai pareiškė Grafas. — Taip bent teigia Wehneris, ir jis, be abejo, žino. Prekyba yra prekyba, ir pelnas visame pasaulyje lieka pelnu. Komunistai sutinka išskėstomis rankomis kiekvieną, kuris parūpina, ko jiems reikia. Tai aš jau sutvarkysiu. Mes padarysime iš tamstos kurios nors didelės metalo perdėbimo firmos Ruhro srityje atstovą ir dalininką.

— Tikrai egzistuojančios firmos?

— Bet žinoma! Reikalas turi būti neįtartinas, ir tai firmai nedarysime jokio skausmo, nes ji pareiškė nieko apie tai nežinanti. — Grafas išsitraukė iš kišenės nerūdijančio plieno bonką. — Ar išgersi vieną kartą?

— Ačiū, ne.

Reinoldas tiksliai žinojo, kad Grafas per naktį jau buvo išgėręs tris ketvirčius bonkos, tačiau, bent iš paviršiaus, nieko nebuvo galima pastebėti. Iš viso, jis buvo nuostabus daugiau negu vienu požiūriu, turėjo Reinoldas pagalvoti, tai tikra mįslė. Šio žmogaus veidas, normaliai šaltas, ironiškas, taip, griežtas ir kandus, akimirksniu įgavo keistą liudnumo išraišką, priešingą įprastinei išvaizdai. O gal tas antrasis veidas buvo jo tikrasis veidas?

Kaip norite, — pareiškė Grafas. Jis atsinešė iš vonios stiklinę, įsiypylė arti pilnio ir išgėrė vienu atsikvėpimu. — Grynai mediciniška apsaugos priemonė, suprantate, ir juo mažiau tamsta gersi, juo daugiau liks man, ir to pasėkoje juo geriau bus apsaugota mano sveikata. Kaip sakytą, šį rytą pirmiausiai sutvarkysiu tamstos identifikacijos klausimą. Po to nuvyksiu į mūsų įstai-

gą ir sužinosiu, kur apgyvendinti šio mokslininkų suvažiavimo rusiškieji dalyviai. Greičiausiai Trijų Karūnų viešbutyje, kurio visas personalas susideda iš AVO žmonių, bet gali būti ir kitas viešbutis.

Jis išsitraukė užrašų knygutę ir pieštuką ir surašė eilę numerių:

— Čia turite vardus ir numerius aštuonių įvairių viešbučių — vienas iš jų turi būti tikrasis. Jų eilę pažymėjau raidėmis nuo A iki H. Kai tamstai dienos metu paskambinsiu, iš karto tamstą užkalbinsiu netikru vardu. To vardo pirmoji raidė atitiks viešbučio raidę šiame sąraše. Supratote?

Reinoldas linktelėjo.

— Aš bandysiu sužinoti, kurį numerį turi profesorius Jeningas. Tai, be abejo, bus kiek sunkiau. Tamstai telefonu pasakysiu numerį iš kito galo — kalbėdamas apie kokią nors kainą, susietą su eksporto reikalu. — Grafas paslėpė savo degtinės bonką ir atsistojo. — Ir tai maždaug visa, ką galiu padaryti tamstai, pone Reinoldai. Visa kita turiu palikti tamstai pačiam. Aš negaliu maišyti arti viešbučio, kuriame Jeningas apgyvendintas, nes ten mūsų žmonės eina sargybą, ir be to šiandien po pietų ir vakare, bent iki dešimtos, turėsiu būti tarnyboje.

— Tamsta padarei man daugiau, negu užtenkamai, — užtikrino Reinoldas. — Aš dar gyvas, ar tai nereiškia nieko? Taigi, aš šio kambario nepaliksiu, kol neišgirsiu tamstos?

— Jokių būdu. Taigi, dabar truputį miego, paskui į uniformą ir mano kasdieninę tarnybą — visam pasauliui vyti siaubą, — pasakė Grafas, ironiškai nusišypsodamas. — Tamsta, pone Reinoldai, negali net įsivaizduoti, koks išdidus jausmas, kai visas pasaulis tave taip myli. Au revoir.

(Bus daugiau)

Lietuvių Bendruomenės Tarybos posėdžio Clevelande metu. Prie stalo iš kairės sėdi: centro valdybos pirm. J. Jasaitis, Z. Dailidka, inž. V. Adamkavičius, adv. Kėželis ir Ignatonis.

V. Pliodžinsko nuotrauka

IŠ JAV LB TARYBOS SUVAŽIAVIMO

Tarybos birželio 2 ir 3 dd. sesijos Clevelande sprendimas Lietuvos laisvės kovos reikalui jau yra ištisai paskelbtas Dirvos 65 numeryje.

KITOS REZOLIUCIJOS

Dabar pateikiame kitas rezoliucijas, sesijos irgi priimtas, atidžiai apžvelgus aktualiuosius Amerikos lietuvių gyvenamojo meto reikalus ir stovint prieš iš šių reikalų kylančius ateities uždavinius:

JAV KONGRESO REZOLIUCIJŲ REIKALU.

LB Taryba prašo Amerikos lietuvių visuomenę visais galimais būdais remti į JAV kongresą įneštas rezoliucijas, siekiančias Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo klausimą iškelti Jungtinėse Tautose.

BENDRUOMENĖS UGDYMO REIKALU

LB Taryba, pabrėždama Bend-

ruomenės stiprinimo reikšmę gyvybiniams tautiniams išeivijos tikslams bei uždaviniams, skatina visus jos organus sutiprintai ugdyti bendruomeninę dvasią, atremti į tautinį solidarumą, demokratinių reikšmę ir tautinių bei valstybinių idealų vykdymą. Šiam tikslui parengiama bei išleidiama reikiamos literatūros ypačiai jaunimui.

TAUTINIŲ ŽIDINIŲ REIKALU

LB Taryba pabrėžia būtinybę lietuviams telktis ir laikytis apie tuos židinius, kurie įgalina organizuoti tautinę jų veiklą: parapijas, lietuvių namus, draugijas, mokyklas, chorų ir kt. kultūrinius vienetus.

LIETUVIŲ FONDO REIKALU

Lietuvių Fondo organizavimas Amerikoje plaukia iš bendruomeninės minties sudaryti materialinį pastovų pagrindą liuanistiniam švietimui, kultūri-

niam gyvenimui, savitarpinei globai ir kit. uždaviniams.

Dėl to Bendruomenė yra interesuota Lietuvių Fondo augimu bei tarpimu ir aktyviai dedasi į jo prigydimą lietuviškame mūsų gyvenime.

LB Centro Valdyba imasi akcijos Bendruomenės apylinkėms, apygardoms bei atskiriems asmenims į Lietuvių Fondą įjungti ir parengia taisyklės Bendruomenei jame organizuotai atstovauti.

INFORMACIJOS REIKALU

Amerikiečių ir kitoje svetimoje spaudoje pasitaiko neteisingų ir tendencingų informacijų apie Lietuvą ir lietuvių tautą. Lietuvių visuomenę prašoma tokias informacijas sekti ir apie jas pranešti JAV LB Spaudos Komitetui, kuri atitinkamai reaguos.

PADEKA AUDIENCIJOS VYKDYTOJAMS

LB Taryba reiškia nuoširdžią padėką Dr. P. Vileišiui, prel. J. Balkūnui bei komisijos nariams už rūpinimąsi JAV Prezidento audiencijos gavimu 1962 m. vasario 16 dieną ir pritarimą LB Centro Valdybos bei Prezidiumo audiencijos vykdymo pastangoms.

ORGANIZACINIAIS IR KITAIŠ REIKALAIS

LB Taryba, siekdama darnaus Bendruomenės institucijų veikimo, taip pat pasisakė organizaciniais, biuletenio leidimo ir kt. Bendruomenės vidaus gyvenimo reikalais.

LB Taryba nuoširdžiai dėkoja jai žodžiu bei raštu sveikinusiems šios sesijos proga, sesiją globojusioms LB Clevelando apylinkių valdyboms ir visiems kitiems prisidėjusiems prie jos pasisėkimo.

Jau daug pasakyta. Bet grįžtelėkime dar prie pranešimų, diskusijų ir visokeriopų svarbių klausimų. Plačiai rašoma, visur kalbama, o juk yra ir degančių reikalų, žūtūt žinotinių visiems ir kiekvienam.

STAMBMENOS IŠ POSĖDŽIŲ

Iš tų šaltinių patiriame, kad LB dar ne visur įsigalėjusi: šen ten "vis dar įvairuoja jos supratimas, nežįiūrima jos nauda, daug kur jai trūksta dirbančios bei padedančios rankos"; pasitaiko uždavinių, "kurie jaudina, audrina, drumsčia mūsų gyvenimą", užtat, LB-nei bestiprėjant "tauti-

nio solidarumo, visuotinio bei demokratizmo dvasia", šioji sesija būtų "viena pakopa iš daugelio į Bendruomenės kilmą bei augimą, į jos stiprėjimą bei brenimą" (cituoja iš Prezidiumo Pirmininko St. Barzduko kalbos).

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas rengiamas sekančiais metais. Paaiškėjo, kad ten lygiai kaip ir šioje sesijoje bus apspręstas LB-nės dalyvavimas Lietuvos laisvinimo darbe. Tik auginkime mūsų energiją ir atsargiai parinkime tinkamiausius kovotojus.

Lietuvių Fondas turi jau per \$30,000.00 grynais. Narių yra 49, balsų - apie 300. Dvidešimt penki nariai įmokėjo po tūkstantį dolerių, 17 narių - po šimtą ar daugiau. LB tuo tarpu turi fonde apie 6% kapitalo ir apie tiek pat balsų, be fondo įstatų teikiamų privilegijų. Fondas prašo didesnės bendruomeninės tautos. Aukštas renkant aiškėja, kad kartais gali būti naudingas ir įkyrumas. Taipgi numatoma skelbti specialius aukoms rinkti mėnesius.

LB Centro Valdyba nuo lapkričio 4 d. iki šiol turėjo pajamų \$17,178.61 ir išlaidų - \$6,182.55. Sekantiems metams apyvaros sąmata projektuoja apie \$12,000. Solidarumo įnašų turi būti daug daugiau. Didžiausios pastaruoju metu surinktos sumos: Chicago apygardoje - \$1,073.15, Detroito apylinkėje - \$327.00 ir New Yorko apygardoje - \$298.50.

Kultūros Fonde dabar esama pinigų \$1,258.59 ir leidinių už apytikriai \$15,300.00, skaitant parduodamąją kainą su žymia nuolaida, kaikiurims leidiniams net iki 25%. Gimtosios Kalbos tiražas turėtų bent dvigubai pakilti. Artimiausią ateitį auka labai reikalingos.

LB-nės sumanytas Kultūros Kongresas baigiama rengti. Pajamų bei išlaidų sąmata numato iš viso apie \$9,000.00. Laukiama ryškių akstinių mokslo bei meno srityse.

Lituanistinių mokyklų tinklas šiuo metu JAV-se perretas: veikiančių - 41 mokykla. Trūksta besiaukojančių mokytojų, bet trūksta ir norinčių tą aukojimąsi priimti mokinių. Vadovėlių leidimas greitėja, ir už poros metų visi skyriai bus aprūpinti vadovėliais. Nors laikas iš patyresnių mokytojų vadovėlius kritikuoja ir nenoriai priima, bet dėstyto me-

todika šiuo tarpu irgi negali būti ypatingai varžoma. Būtinai reikalinga supažindinti mokinius su B-ne. Tuo tikslu teks išleisti tinkamą brošiūrą. Tautinis auklėjimas šeimoje laukia laukia skubių įtaigų. Nemaža moksleivių pramuštgalvių itin mėgstama angliškų "komikus". Vertėtų išleisti kitokio turinio bei pobūdžio lietuviškų, tikslai, žinoma, be aiškios didaktikos.

Stengiamasi sudaryti centrinę instituciją jaunimo reikalams. Jieškoma ryšių su jaunimo organizacijomis. Atrodo, kad bendrai judrumas auga. Čia savaime jungtini ir sporto klausimai. Skubiai geistini trenerių kursai.

1963 m. vasarą įvyks Antroji JAV ir Kanados Tautinių Šokių šventė. Tokia proga numatoma sušaukti jaunimo suvažiavimą.

LB Centro Valdyba reziduoją

Chicagoje. Tai ten pat sudaryta ir Centrinė Apylinkė paskiriems asmenims. Josios valdybą sudaro: pirm. - R. Skipitis, sekr. - J. Talalas, ir narė - L. Stasiūnienė. Apylinkė apima apie 300 lietuvių.

Primenama megzti Centro Valdybai glaudesnius santykius su apygardomis bei apylinkėmis. Ypač su mažiau veiklumo berodančiomis. Neseniai įsteigtos trys naujos apylinkės: Denverio, Colorado, Lemonto, Illinois ir Seattle, Washington.

Dr. V. Vardys baigia sukeliais talkininkais - veikalą, supažindinantį amerikiečius ir kitų kraštų skaitytojus su Lietuva, jos laimėjimais bei vargais ir tt. Be to, Centro Valdyba rengiasi leisti biuletenį anglų kalba.

Vladas Braziulis

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

so light, so right, and oh, so refreshing!

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

**VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA**

MIDWEST

**MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ**

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
2. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
3. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
4. GERMAN BRANDY
10 metų senumo 5th 4.39
5. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th 5.29
6. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th 3.59
7. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th 3.98
8. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
9. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association**

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

ALT S-gos Bostono sk. valdybos posėdis

Birželio 10 d. įvyko ALT S-gos valdybos ir ALTe Tautinę S-gą atstovaujančių narių bendras posėdis, kuriame buvo svarstyta ALT S-gos centro valdybos raštas dėl ALT reformos ir nusistatymas dėl Kuchel-Lipscomb rezoliucijos.

Prieita išvados, kad ALT yra reformuotinas įtraukiant į Lietuvos vadavimo darbą visas svarbiausias lietuvių organizacijas, ypač atkreiptinas dėmesys į mūsų priaugantį jaunimą. Smulkesnės studijoms sudaryta komisija iš ALT Sąjungos Bostono skyriaus pirm. A. Matijoškos, J. Vaičiūčio ir St. Santvaro. Jie savo darbą turi užbaigti iki liepos mėn. 1 d.

Dėl Kuchel-Lipscomb rezoliucijos taip pat pasisakyta teigiamai, ją pasižadama remti įtraukiant kitas organizacijas. Tam reikalui pradedamas laiško rašymo vėjus senatoriams ir kongresmanams.

Toliau nutarta A. Smetonos monografijos išleidimui paskirti \$50.00 auką, taip pat vykdomas vėjus garbės prenumeratorai ir aukoms rinkti.

Šeštadienei lituanistinei mokyklai paskirta auka — \$10.00.

Nutarta birželio mėn. 23 d. švęsti Jonines. Visi S-gos nariai prašomi atvykti į Tautinės S-gos namus, kur bus eilinis narių susirinkimas, o po to bus pasveikinti Jonai su ALT S-gos Bostono skyriaus mecenatu Jonu Kasmausku.

Laisvės Varpas reikalingas paramos

Bostone veikia kultūrinė radijo programa "Laisvės Varpas", kuri per paskutinius septynerius metus kas sekmadienį duoda lietuviškos kultūros ir politinės temomis programą. Jai vadovauja vilnietis adv. P. Viščinis. Komercinių skelbimų nesigirdi, verčiasi tik geros valios lietuvių aukomis. Laisvės Varpas yra garsus tuo, kad ruošia repertentinus koncertus, kuriuose, paprastai, dalyvauja geriausi lietuvių solistai. Kiekvienas kultūrinis darbas yra sunkus, tad labai sunkus jis yra ir "Laisvės Varpui".

Laisvės Varpas be lietuviškų programų, taip pat duoda specialias programas amerikiečiams anglų kalba. Taip birželio mėn. trėminių ar Vasario 16 d. proga per Brocktono ir Framingamo radijo stotis girdimos kalbos lietuviškų reikalų temomis su lietuviška daina. Nei viena Bostono lietuvių organizacija neįstengė to padaryti, bet Laisvės Varpo vedėjas p. Viščinis tą atlieka jau kelinti metai iš eilės.

Žinoma, Laisvės Varpo finansinis stovis yra sunkus. Šiuo metu vykdomas piniginis vėjus šiai programai išlaikyti. Todėl yra prašomi visi lietuvių pagal savo "kišenės dydį" prisidėti prie šio vėjus pasiekimo.

Birželio mėn. 24 d. rengiama Romuvos parke gegužinė. Todėl visi Bostono, Brocktono, Norwoodo, Worcesterio, Leno ir kt. vietovių lietuvių atvykti į šią gegužinę, jus savo atsilankymu paremsite kultūrinį darbą, sutiksime pažįstamus ir, žinoma, gražiai praleisite laiką. Programa bus labai įdomi, atvykę — nesigailėsite. Taip pat šioje gegužinėje yra galimybė laimėti vienam asmeniui nemokamai vienos savaitės atostogas p. Kapočiaus vasarnamyje, Cape Cide. Jei kas dėl svarbių priežasčių negalėtų atvykti

gegužinę atvykti, ta proga pasiūskite auką, padarykite viską, kad Laisvės Varpas nesustodamas galėtų lietuvišku žodžiu skambėti oro bangomis Bostone ir apylinkėse. (pm)

Mokinių koncertas

Birželio 22 d., 7 val. vakare, Tautinių Namų viršutinėje salėje, 484 East Fourth Street, So. Boston, įvyks Izidoriaus Vasyliūno smuiko ir fortepijono mokinių koncertas. Besidominčius jaunimo muzikine pažanga nuoširdžiai kviečiama atsilankyti. Įėjimas laisvas.

Jūrų skautų veikla

• Birželio 2-3 dienomis 12 "Naručio" laivo skautų, dalyvavo amerikiečių surengtoje Camporee. Lietuviai jūrų skautai gražiai pasirodė ir laimėjo pionierių pažymėjimą.

Grupė vadovavo K. Gruzdas ir I. Vilėniškis.

• Birželio mėn. 8-10 dienomis "Nidos" Jūrų Budžių vienetas, vadovaujamas P. Jančiausko ir G. Čepo, dalyvavo Bostono skautų komiteto surengtose vyresniųjų skautų varžybose, kurios įvyko Adams Pond, N. H.

Varžybos apėmė šaudymą šautuvais ir lankais, plaukimą valtimis ir indėniškomis valtimis, vandens polo, ėjimą su kliūtimis ir skautiškus žaidimus. Mūsų būdžiai dalyvavo varžybose su amerikiečiais skautais, pasiskirstę į dvi grupes.

Grupė, vadovaujama I. Vilėniškio, laimėjo 2-ą vietą, o A. Vaičiūgio vadovaujama grupė — 4-tą vietą. Abi grupės pirmavo plaukime ir šaudyme.

Šeštadienio vakare dalyvavome bendrame lauže, o sekmadienio rytą visi važiuojame pamaldų į Pittsfield miestelio bažnyčią.

Dar vieną siurpryzą turėjome, kai į baigimo ceremonijas iš Bostono atvažiavo Jūrų Skautų vietininkijos vietininkas Myk. Manomaitis ir Nemuno uosto Direkcijos narys E. Eitas.

• Liepos 1 d. bus iškilmingas Nemuno uosto ir salos atidarymo iškilmės, į kurias tikimės sutraukti daug svečių. Kartu įvyks laivų krikštynos ir plaukiojimo sezono atidarymas. Nemuno uostas ir sala yra Pembroke, Mass. Old Ham ežere. Kad svečiai nenuobodžiautų, skautai rengiasi juos visą laiką užimti. (pj)

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 16-27 dail. Kestučio Zapkaus paroda ruošiamą Studentų Skautų Sąjungos Jaunimo Centre.

BIRŽELIO 23 D. Chicago's Lietuvių Moterų Klubo Gintaro balius South Shore Country klube.

BIRŽELIO 24 D. Tėvų Marijonų Bendradarbių piknikas Clarendon Hills, Ill.

BIRŽELIO 24 Lietuvių Gydytojų Illinois Sąjungos pavasarinis pobūvis Congress-Pick viešbutyje 5:30 val. vak.

BIRŽELIO 29 Nuosavybių Savininkų Susivienijimo Brigton Parko skyriaus susirinkimas Vengrijos salėje.

LIEPOS 8 D. Marquette Parko Namų Savininkų piknikas Bruzelienės darže.

LIEPOS 25 - RUGPIŪČIO 10 D. Tarptautinė Prekybos Paroda McCormick Place, Lietuvos skyrius organizuojamas Lietuvių Bendruomenės Chicago's Apygardos.

LIEPOS 28-29 D. Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas.

Dalis svečių A. Nako mokinių koncerte. V. Račkausko nuotrauka

Antano Nako studijos mokinių koncertas

Birželio 10 d. Chicagoje Jaunimo Centro salėje susirinko virš 300 žmonių pasiklausyti muziko Antano Nako mokinių koncerto. Svečių tarpe buvo ne vien mokinių tėvai, bet koncerto atėjo pasiklausyti ir tie, kuriems rūpi mūsų jaunimo muzikinė pažanga. Susirinkusiųjų tarpe buvo matyti daug svetimtaučių studentų ir profesorių iš Chicago's aukštųjų mokyklų.

Rečitalio programą atliko 38 studijos mokiniai.

Pirmojoje koncerto dalyje pasirodė patys jauniausieji mokiniai, kurie labai nuotaikingai paskambino Beethoveno, Mozarto, Chaikovsky ir Čiurlionio kūrinius ir paties mokytojo sukomponuotas jaunimui kompozicijas.

Iš pirmamečių mokinių gerai užsirekomendavo: Rimvydas Valiukėnaitis, Vida Žvinytė, Andrius ir Laima Balukai, Jonas Mažeika, Mirta Šerepkaitė ir kiti. Labiau sudėtingesnius kūrinius paskambino Algirdas Avižienis, Vida Geštautaitė, Viktoras Jurkšaitis, Danutė Žukauskaitė, Genovaitė Paškevičiūtė ir Rima Skorubskaitė. Ypač publikai patiko Viktoras Jurkšaitis, 8 metų ir tokio pat amžiaus Loreta Grybauskaitė, kuri paskambino Beethoveno kon-

VIDA ŽVINYTĖ, 7 metų amž., Antano Nako studijos mokinė, koncerte skambinusi Andriulo Vidutės dainelę. V. Račkausko nuotrauka

certo C-minor trečiąją dalį ir su savo mokytoju keturiom rankom Arenskio Fugą.

Antrojeje programos dalyje pasirodė vyresnieji mokiniai studijuojantieji pas muziką Antaną Naką jau ilgesnį laiką. Klausantis jų skambinimo išryškėjo, kad savo studijoje Antanas Nakas ugdo

gražius mūsų jaunimo talentus, skiepydamas jiems meilę ir po- linkius grožiui.

Šioje dalyje savo uždavinius labai gerai atliko: K. Kulvinskis, V. Linas, D. Geštautaitė, J. Grigalaukaitė, Ž. Medušauskaitė, J. Pivorius, D. Bruškytė ir H. Heindrich. Algis ir Aušrinė Bylaičiai labai talentingi jaunuoliai. Programos gale Vytautas Nakas su pasitikejimu ir muzikaliai paskambino Roubier "Chacone" ir Saint-Saens "Alžiro suites" pas- kutinę dalį. Wermelio "Rumūnų Rapsodija" muzikaliai atliko Ma- rytė Mažeikaitė. Ilgesnį laiką studijoje besimokanti Raminta Lamsatytė paskambino sudėtin-

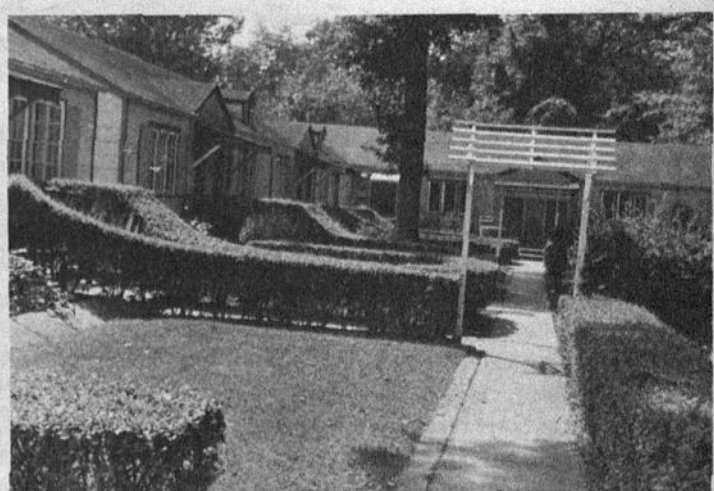
gą Beethoveno sonatos "Patheti- que" I-ją dalį. Ji turi gerų pia- nistės savybių.

Koncertą užbaigė Živilė Ke- liuotytė, labai talentinga ir darbš- ti, toli techniškai pažengusi pia- nistė.

Koncerto programa buvo la- bai vykusiai sudėstyta, pagal mo- kinių sugebėjimus. Koncerto or- ganizacija ir tvarka pavyzdinga.

Koncertui pasibaigus į sceną buvo iškviestas muz. Antanas Na- kas, kurį mokiniai: Marytė Ma- žeikaitė, Rima Skorubskaitė ir Aušrinė Bylaitytė mokinių var- du pasveikino, įteikė gėlių ir do- vaną.

Vyt. A. Račkauskas

ATOSTOGAUKITE IR PAILSĖKITE RAMIOJE IR JAUKIOJE VASARVIETĖJE

"VENTA", Union Pier, Mich.

Čia rasite gaivinančias Michigan ežero ban- gas, puikų smėlį, jaukią namų nuotailą ir visus patogumus. Lengvai pasiekama ne tik automobi- liu, bet ir South Shore linijos traukiniais, sujung- tais su autobusų linija. Traukiniai išeina beveik kiekvieną valandą.

Nuo uodų būsite apsaugoti. Union Pier admi- nistracija uodus naikina.

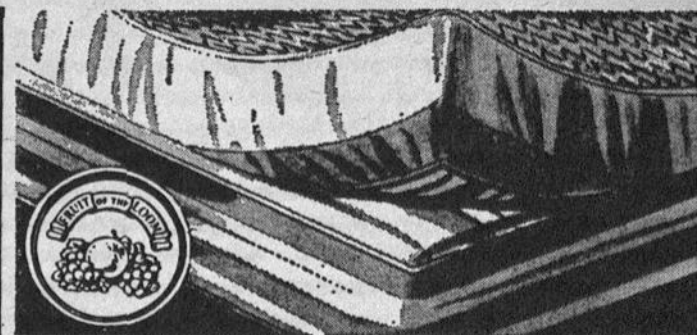
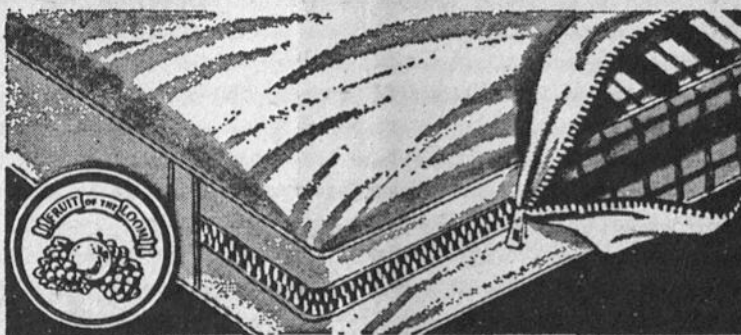
Užsisakykite vietas iš anksto telefonu arba atsilankydami asmeniškai: Pranas Odinas, 6632 So. Mozart Street, Chicago 29, Ill. Tel. REpublic 7-9723 po 3 val. po pietų ir Union Pier long distance tel. LAKESIDE 8510 galite šaukti bet kuriuo laiku.

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY co's (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

BIRŽELIO IŠPARDAVIMAS "Staklių vaisiai" LOVOMS APKLOJIMAI

Sanforizuoti matracų uždangalai

Pagaminti iš tvirtos medvilnės muslino su užtrauk- tuvu lengvam pakeitimui. Išlaiko matracą švarų ir šviežią. Vidujiniai spyruokliai siaurose ir pilnose didžioose. Skalbiami ir mašinoje.

2.97

Plastikinis pritaikytas matraco užvalkalas1.87
Pilno ar siauro dydžio su dėžėje spyruokliais3.37

Matracui padeklo ir uždangalo kombinacija

Siaurai lovai3.77 Pilno dydžio4.77

Sutaupo darbą, sutaupo laiką. Pritaikyto kampams, kad neslystų ir nesiraukšlytų. Apdengtas tvirta išvalyta medvilne. Išvalytos baltos sudėties. Sanforizuoti kraštai ilgai dėvima elastine medžiaga.

Sunkesni plastikiniai matracų uždangalai

Su užtraukalu, lengvai palaikoma švara ...
malonė kenčiantiems nuo alergijos. Siaurų ar pilnų dydžių.

2.97

Dėžė spyruokliai, pilno ar3.37 Plastikiniai su užtrauktuvais pagalvių uždangalai47 c.

Užtraukiamos antklodės, patogūs užvalkalai

Standartiniai 72x82"3.98
Jumbo 72x90"4.98
Super 80x90"5.98

Švelnių medvilnės perkelių jaudimai ružavų, mėlynų, auk- sinių spalvų. Užtraukalai patogesniai plovimui. Paunami mašinoje. Ilgai laikančios įtrauktos siūstės.

Paštu ar telefonu užsakymai priimami užsakant nuo 2 dol. ar daugiau, skambinkit CHerry 1-3070
BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT..., THE MAY COMPANY, ALL 4 SORES, INCLUDING SOUTHGATE

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dr. A. Trimakas, VLIK pirmininkas, praeitą savaitę viešėjęs Clevelande ir dalyvavęs L. K. D. S-gos konferencijoje ir skaitęs paskaitą birželio 17 d. minėjime šv. Jurgio parapijos salėje, kartu buvo pristatytas ir amerikoniškajai visuomenei per jų spaudą ir radijo.

Adv. Juliaus Smetonos iniciatyva, apie Dr. A. Trimako viešnagę ir jos tikslus buvo pranešta per Cleveland Pain Dealer ir Cleveland Press, ta proga iškeliant ir birželio 17 d. minėjimų reikšmę.

Šeštadienį, birželio 16 d., 6 val. vak. Dr. A. Trimakas kalbėjo per WGAR radijo stotį, gi WDOK stotyje jis turėjo progos dalyvauti prof. John R. Williams pasikalbėjime su Fred Griffith genocido, deportacijų, sovietų kolonializmo ir kt. klausimais, kurie buvo perduoti Projekt 1260 programoje antradienį per tą pačią WDOK radijo stotį. Toje programoje Dr. A. Trimakas turėjo puikią progą išdėstyti Lietuvos bylos reikala sovietinio kolonializmo akivaizdoje.

Dr. A. Trimakas adv. Juliaus Smetonos pastangas pristatyti jį vietinei spaudai ir radijo stotims įvertino L. K. D. S-gos banketo metu pasakytoje kalboje.

• Valerija Venciūtė, baigusi St. Francis High School, pasižymėjusi ne tik baigusiuju tarpe aukščiausiais pažymiais, bet ir per visus 4 mokslo metus buvo pirmąja garbės mokinė (honor student) savo mokykloje. V. Venciūtė savo aukštu mokslo lygiu iškilo į viso Clevelando kelių geriausių mokinių skaičių, užsitarnavusiu garbės pažymių, titulu, o svarbiausia, laisvą kelią į tolimesnį mokslo siekimą. Baigus aukštąjį mokslą, Valerija numato siekti mokytojos profesijos aukštesnėse mokyklose.

• Opera Aida bus transliuojama penktadienį, 8 val.

Naujieji St. Clair Savings banko namai 26000 Lake Shore Blvd.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande penkių skyrių geriausi mokiniai su mokyklos vedėja Mirta Kižienė.

J. Garlos nuotrauka

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS UŽBAIGTUVĖS

1962 m. birželio 9 d., Naujosios parapijos salėje, šv. Kazimiero lituanistinė mokykla užbaigė penktuosius mokslo metus. Šia proga buvo kvieisti tėveliai, kurių nemažas būrelis buvo susirinkęs.

Mokyklos vedėja M. Kižienė pravedė programą. Buvo įnešta vėliava, sugiedotas himnas, visiems mokiniams išdalinti pažymėjimai, įteiktos dovanėlės geriausiems mokiniams, tarti sveikinimo ir atsisveikinimo žodžiai, išnešta vėliava ir sugiedojus Marija Marija baigėsi trumpas, iš-

kilmingas mokyklos užbaigimo aktas. Pažymėjimus įteikė mokyklos

VILLA RŪTA

Prie Pymatuning ežero vasaravimo sezoną pradeda birželio 23 d.

1. Šį sezoną svečiai kviečiami apsisotinti nuomojant visam sezonui, mėnesiais, ar savaitėmis tik kambarius be maisto.
2. Kas norėtu su butu ir maistu prašoma rezervuoti sau vietą ir pranešti iki birželio 23 d. kasdien, išskyrus sekmadienius, pas p. G. Natkevičienę, tel. EV 2-4114, arba laišku V. Nagius, Andover Post Office, Villa Rūta, Ohio.
3. Laukiami svečiai ir savaitgaliams.
4. Villa Rūta randasi prie Andoverio, Ohio pusėje į šiaurę nuo tilto. Iš Andoverio važiuoti 85 keliu iki P y m a t u n i n g Lake Rd., pasukti į kairę ir ir už 1/2 mylios Villa Rūta.

V. Nagevičienė

UŽSAKYKITE GELES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuvėms ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atidara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Jokubaitytė, trečias A. Razgaitis. Sveikinimo žodžius tarė mokyklos kapelionas kun. A. Goldikovskis, tėv. kom. pirm. dr. V. Ramanauskas, ir L.B. 2-os Apyl. atstovė O. Jokubaitienė. 2-oji Apylinkė paskyrė mokyklai 25 dolerių auką mokyklų šventės progai, parodėles ir sporto varžybų dovanoms.

Mokykla užbaigusi darbą lieka dėkinga naujosios parapijos klebonui kun. J. Angelaičiui už naujas ir patogias patalpas, tėvų komitetui už nenuilstamą darbą ir išlaikymą mokyklos, L.B. 2-ajai apylinkei už nuolatinį mokyklos rėmimą, tėveliams ir visiems geros valios lietuviams kurie kokiū nors būdu rėmė mokyklą.

(mk)

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande mokiniai su mokytoja ir tėvų komiteto nariais mokslo užbaigtuvėse birželio 9 d. Iš kairės sėdi: P. Bielinis, Grauzinienė, tėvų komiteto pirm. dr. V. Ramanauskas, Puškorienė, mokyklos vedėja M. Kižienė, mokyklos kapelionas kun. A. Goldikovskis, LB II apyl. atstovė O. Jokubaitienė ir mokytojai R. Nasvytienė, J. Kazėnas, D. Staniškievičienė ir J. Dobrovolskis.

J. Garlos nuotrauka

vedėja. Geriesiems mokiniams tėvų komiteto dovanos - knygas įteikė dr. V. Ramanauskas - tėvų kom. pirmininkas. 1961-62 mokslo metų geriausieji mokiniai yra: 1-mo skyriaus geriausia mokinė L. Garlaitė, antras A. Vasaris, trečia R. Balytė. 2-ro skyriaus geriausi mokiniai A. Grauzinytė ir M. Bennett, antrieji D. Bielinytė ir B. Kazėnas, trečioji Z. Gruzdytė. 3-čio skyriaus geriausia mokinė A. Kavaliūnaitė, antra S. Brizgytė, trečia D. Juodėnaitė. 4-to skyriaus geriausia mokinė R. Jokubaitytė, antras V. Brizgys; treči J. Juodėnas ir R. Čepulis. 5-to skyriaus geriausias mokinytis A. Bielinis, antra M.

SVEIKI ROMANTINIAM GASO ŠVIESOS SVETINGUMUI

Jūsų namas dabar gali turėti naują pasveikinimą su romantine gaso šviesa... tiksliai takams, laiptams ar prieangiu. Švelni gaso šviesa suteikia naujo puošnumo ir artimumo jūsų namui ir kiemui. Gaso šviesa yra ir praktiška... neturi aštraus atspindžio, trugdančio kaimynus. Pilnas pasirinkimas kiemui gaso šviesos išstatytas artimiausioje East Ohio Gas Company įstaigoje. Apilankykite ją netrukus ir išsikirkpate žemiau dedamą kuponą jūsų iliustruotam kainoraščiui ir modeliams.

SIŪSKITE KUPONĄ, KAD ĮSIGYTI NEMOKAMĄ ILIUSTRUOTĄ GAZO ŠVIESOS KATALOGĄ

Gas Lights, The East Ohio Gas Company
1717 East Ninth Street, Cleveland 14, Ohio

I would like more information on Gas lights.

☐ Please send me your free illustrated booklet.

☐ Please have a representative call on me for a free installation survey.

Name _____

Address _____

City _____

State _____

Phone _____

THE EAST OHIO GAS COMPANY

KAS IR KUR?

• **Dr. L. Kriaučeliūnas**, Summit, Ill. su \$25.00 įstojo į A. Smetonos monografijos garbės prenumeratorių eilės.

• **Aktorai Alf. Brinka ir Alg. Dikinis** šį šeštadienį, birželio 23 d. dalyvaus Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicago skyriaus ir Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos bendrai organizuojamo tradicinio Joninių laužo parengime, kuris bus Spaičio sode, Willow Springs, Ill. Šiame parengime taip pat dalyvaus ir mokyt. J. Lampsacio vadovaujamas mažlietuvių AIDOS choras.

Ponios Bajorienė ir šukelienė kitų vilniečių ir mažlietuvių talkinamos, stengsis pavaišinti svečius skaniais lietuviškais užkandžiais.

• **Dirvoje gautas laiškas** iš Venezuelos, adresuotas — "Vincui ar Jonui Augustinavičiams". Rašytas K. Gedučio. Suniteresuotieji laiską gali atsiimti Dirvos redakcijoje.

• "Laisvės kovų dainos" galima užsisakyti per Dirvą. Toliau nuo skelbiamų platintojų gyveną ir norį įsigyti tą vertingą dainų rinkinį, gali tai padaryti, atsiuntę per Dirvą Lietuvos Nepriklausomybės Fondui auką, ne mažesnę, kaip 10 dol. Tuo tarpu tik aukojantieji LNF tą knygą ir gali įsigyti ir jos pas jokius kitus knygų platintojus gauti negalima. Kadangi ne mažas kiekis tos knygos jau yra išdalinta aukotojams LNFondui, norintieji ją įsigyti yra raginami tai padaryti dabar, nes tos knygos laida yra ribota.

• **Ped. Lituanistikos Instituto** išlaikymui dr. Janina Jakševičienė ir Vytautas Jakševičius Maironiui skirtose seminaro metu paaugojo 23 dolerius. Už šią paramą Institutas jiems nuoširdžiai dėkoja.

• **Paieškoma Marytė Gedgaudaitė**, duktė buv. pulkininko Gedgaudo, kilimo nuo erzvilko valsč., ieško Jadvyga Kalinauskaitė-Balčiūnienė, gyvenanti Lietuvoje. Rašyti jos broliui: Zigmas Kalinauskas, 611 Jefferson Av., Elizabeth, N. J.

Skaudaus liūdesio valandoje, mielą Kolegą Dr. VIKTORĄ DUBINSKĄ ir p. MARIJĄ DIČPINIGAITIENĘ su šeima, mirus Jūsų brangiai motinai ir močiutei,

KAZIMIERAI DUBINSKIENEI, nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdimė

Ada Neverauskienė ir Aldona ir Jonas Pavilioniai

KAZIMIERAI DUBINSKIENEI

mirus, dukteriai MARYTEI DIČPINIGAITIENEI, sūnums VIKTORUI, ANDRIUI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Česėkų šeima

Brangiai motinai

A. + A.

KAZIMIERAI DUBINSKIENEI

mirus, Daktarams V. ir J. DUBINSKAMS ir kitiems Jų artimiesiems reiškiu gilią užuojautą

Juozas Leimonas

A. A.

Mielai

MARIJAI ALEKSADRŪNIENEI

mirus, Jos Tėveliam ir sesutei — ponams SUMAN-TAMS gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Anelė Sadauskienė

Mielajam Kolegai ir Prieteliui

VYTAUTUI ALEKSANDRŪNUI,

jo mylimai žmonai MARIJAI — ankstyvo pavasario žiedo, Aukščiausiojo valios netikėtai nuskintai, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

Aldona ir Jonas Pavilioniai
ir
Ada Neverauskienė

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencijos Clevelande dalyviai.

V. Plidžiūnsko nuotrauka

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija

Konferencijos posėdžiai vyko šv. Jurgio parapijos salėje birželio 16 d., kad ir su trumpomis pertraukomis, nuo 10 val. iki pokylio 8 val. vak. ir birž. 17 d. nuo 9 val. iki pamaldų pačioje bažnyčioje ir vėliau iki beveik 2 val. p.p.

Svečiai ir visuomenė buvo kviečiami į popietinį šeštadienio posėdį, bet ne į visus, kaip skelbė L. Žvirkalnis Dirvos 69 Nr.

Tame posėdyje prezidiumą sudarė: pirmininkas - Dr. Vl. Vilimas ir nariai - V. Užupis ir P. Kliorys.

Pradėjus posėdį buvo pristatytas maloniai visus nuteikęs Jurgio parapijos krikščionių demokratų pirmininkas Dr. Miha Krek, kuris taip pat yra Vidurio Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos vicepirmininkas ir slovenų laikraščio Clevelande vienas iš redaktorių. Trumpame sveikintojo žodyje pajutome tikrąjį nelaimės draugo nuoširdumą.

Toliau atidžiai iš klausė du aktualius pranešimus: Lietuvių politinis susiorganizavimas - LKDS vicepirmininko St. Rauckino ir Laisvės gretų ir sovietų galios - Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininko Dr. A. Trimako. Abu pranešimai buvo labai kondensuoti, bet savo turiniu esmingi.

Pirmas pranešėjas pabrėžė, kad kalba tik savo vardu. Mintys atrodė pakankamai taiklios. Štai keletas svarbesnių kova dėl laisvės nėra pramoga; LB-nės vaidmuo įvairiose veiklos srityse yra didelis, ne mažesnis ir

politikoje, tačiau vadovauti politinei veiklai leistina ir geistina tikrai tokiuose kraštuose, kur nėra specialiųjų organų, JAV-se gi LB-nei derėtų nepretenuoti į vadovavimą, bet aktyviai bendradarbiauti su ALT-a; Vliko autoritetas nusilpo; ALT užsikonservavusi senose formose, jau nepajėgi, jos finansai - vien tik iš aukų, už kurių naudojimą tenka didelė atsakomybė, vadinasi reikla plėsti ALT-ą, sudarant įvairiūrūši organizacijų tinklą bei praplečiant tokio sudarymo bazę.

Pirmininko kviečiamas LB-nės Tarybos Prezidiumo pirmininkas St. Barzdukas davė platą paaikškinimą.

Diskusijose keletas kalbėtojų pasireiškė rimtais argumentais ir plačiais akiračiais, bet vienas kitas "šovė pro šalį".

Antro pranešėjo ryškiai priminta: rusifikacija Lietuvoje, komunistų bankrotas mūsų tėvynės žemės ūkyje, tuščios viltys į Sovietų Sąjungos sprogimą iš vidaus arba režimo susilpnėjimą evoliucijos keliu (perilgai teltų laukti), iš kitos pusės begalinis pavojus, kybą iš slaptosios komunistų veiklos svetur, nedovanotinas vakariečių atsargumas šaltajame kare, būtinas pasinaudojimas kiekviena proga, reikalaujant Lietuvai laisvės ir dar daug įsidėmėtinų kiekvienam dalykų.

Lengvai valdomo pobūdžio diskusijas teko truputį apriboti, kadangi jau artėjo vaišių laikas. Netrukus prisirinko tiek sukvieštų svečių, kad jie, susigrinę su konferencijos dalyviais, užėmė beveik visas vietas.

Klebono kunigo Ivanausko pakviestas kun. kan. Zakarauskas sukalbėjo maldele. Konferencijai organizuoti komiteto pirmininkas P. Balčiūnas įvedino programos vadovą inž. Razgaitį. Pašventus programos dalį siaubingais masiniams trėmimams ne užmirštamo birželio naktimis, I. Stasaitė perskaitė Oi, neverk, motušėle - J. Maironio. Jau kiek linksmiau svečiams buvo pristatyti visi krikščionių demokratų sąjungos atstovai, esą akivaizdoje. Nuotaika užsimezgė jaukiai šventiška, "pražydo" juokų, dainų, pokštų ir anekdotų gausybė. Kalbėtojų netrūko. Prabilo: vyriausias LB atstovas St. Barzdukas, kun. Ivanauskas, kr. dem. s-gos centro komiteto pirmininkas Dr. K. Šidlauskas, VLIKO pirmininkas Dr. A. Trimakas, ALT Clevelando sk. pirmininkas K. Žiedonis, LB I-sios Clevelando apyl. pirmininkas F. Eidimtas, K. Karpus, P. Stravinskas, inž. Vl. Čyvas ir dar ir dar.

Buvo pagerbtas Dr. A. Trimakas jo 60 metų amžiaus sukakties proga. Tokią pat sukaktį bešvenčias ir P. Balčiūnas vietinio K.D. skyriaus p-kas.

Paskelbus raštu gautų sveikinimų pluoštą, pobūvis baigtas Lietuvos himnu.

Vladas Braziulis

KRISTINA PAPROCKAITĖ ir SIGITAS NOVICKIS susituokė birželio 3 d. Maspetho lietuvių parapijos bažnyčioje, New Yorke. Po trumpų vaišių dr. V. ir B. Paprockų namuose, jaunieji išskrido šešiom savaitėm į Europą. Jaunasis S. Novickis, architektas, žada pastoviai įsikurti San Francisce, Kalifornijoje.

KORP! NEO-LITHUANIA VASAROS STOVYKLA

Šiais metais neolithuanų vasaros stovykla įvyksta prie Atlanto gražioje J. Kapočiaus vasarvietėje — Osterville Manor Cape Cod, Mass. nuo rugpjūčio 25 d. iki rugsėjo 3 d.

Visi korporantai prašomi atostogas taip sutvarkyti, kad galėtumėte dalyvauti stovykloje.

Vyr. Valdybos pavedimu šiemet stovyklą organizuoja ir praveda New Yorke neolithuanai. Visais stovyklą liečiančiais reikalais prašome kreiptis į E. Noaką — 103-53 104th St., Ozone Park 17, N. Y.

• E. Jurkevičienė, Toronto, mokėdama už Dirvą, prisuntė ir \$5.00 auką.

• Dr. M. Kavolis, Ashland, Wisc. ir Jonas Strazdas, Woodhaven, jau užsiprenumeravo A. Smetonos monografiją per Dirvą.

• Į Ped. Lituanistikos Institutą jau įstojo 19 naujų klausytojų. Be anksčiau užsirašiusių, ateina naujieji mokslo metais lankyti Institutą užsirašę šios Chicago Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos absolventės: Kristina Dudėnaitė, Jorūnė Jonikaitė ir Regina Macnoriūtė. Institutą gali lankyti ne tik minėtos ar kitos panašios mokyklos absolventai, bet ir kiti asme-

nys (be amžiaus skirtumo), o juo labiau kitų aukštųjų mokyklų lietuvių studentai. Registracijos pareiškimus (žodžiu ar raštu) priima Instituto vicedirektorius Domas Velička, 7838 South Green St., Chicago 20, Ill., tel. VI 6-7624, ir Instituto įždininkas kun. J. Kubilius, SJ, Jaunimo Centre.

AUKOS LIETUVIŠKOS ŠIRDIES FONDUI:

Kanada — S. Dalius, J. Česekas; Dorchester, Mass. A. Lapšys; Worcester, Mass. — St. Lileikis; Windsor, Conn. — S. Vilinskas; New Haven, Conn. — Mrs. Ida Silks; Jamaica, N. Y. — K. Karečka; Ambridge, Pa. — B. Grambs; Cleveland, Ohio — J. Lozoraitis, Edv. Varekojis; Detroit, Mich. — I. Kaunelis, I. Černis, J. Baublys, V. Vaičiūnas; Chicago, Ill. — A. Karaitis, Al. ir Al. Eiva, L. Knopfmilleris, F. Gaudušas, Dr. J. Dauparas, J. Daugirdas, M. Valiukėnas, J. Vaičekonis; Hammond, Ind. — Jonas Rimkūnas; St. Charles, Ill. — K. Germanas; Omaha, Nebr. — J. Gužulaitis, S. Pangonis; Los Angeles, Cal. — E. Bertulis, O. Bielskienė.

11 asmenų prašė pavarėdžių neskelbti. Dabar aukų — \$156.00. Pirmiau prisista — \$1,088.00.

Aukotojams širdingai dėkui. J. J. Bachunas

MEČYS ŠIMKUS, Dirvos atstovas Chicagoje. Jis turi teisę Dirvos vardu Chicagoje ir apylinkėse rinkti prenumeras, atnaujinti jas, rinkti skelbimus bei užuojautas ir ieškoti bei priimti skolas Dirvai ir pan. Chicago ir apylinkių lietuvių gyventojai, turintieji čia suminėto reikalų prašomi kreiptis darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. į Šimkus Real Estate — 4259 So. Maplewood Av., Chicago 32, Ill. Telefonas CLIFFSIDE 4-7450 ir būsite kuo mandagiausiai aptarnauti.

Cicero ir apylinkėse jau kuris laikas aktyviai reiškiasi Dirvos atstovas ir bendradarbis V. A. RAČKAUSKAS. Jo adresas: 5113 W. Cermak Rd.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas. **Echo Valley Lodge**.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasiilks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akrų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, išskyloms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus išstisus metus.

Lietuviai savininkai **Julius ir Elena Garmai** visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920